

XXX. évfolyam. Budapest 1931. szeptember hó. 7. szám.

KIR. KÖZJEGYZŐK
K Ö Z L Ő N Y E

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Felelős szerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST, 1931.
Held János könyvnyomdája II., Margit-körút 7. Telefon Aut.: 536—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli főrvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő:

FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Margit-körút 5/a. Tel. Aut. 517—16.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszámhája: 41.951.

A legújabb jogszabályoknak a közjegyzői gyakorlatot érintő rendelkezései.

Ez év július 14-én meglepetésszerűen látott napvilágot a 4000/1931. M. E. sz. kormányrendelet, mely júl. 14., 15. és 16. napjaira vonatkozólag a pénzüintézetek pénztárainak zárvatartását rendelte el s mely e napokat a magánjogi ügyleteken alapuló kötelezettségek tekintetében, valamint az óvások felvétele s „egyéb biztosítási intézkedések megtétele“ tekintetében vasárnapokká minősítette át.

E mélybeavágó rendelkezés által teremtett, bizonyos irányú ráeszméléssel s megdöbbenéssel járó helyzet fokozatos liquidálására egymásután jöttek — egyelőre szintén minden törvényi alap nélküli s csak utólagosan jóváhagyott, majd törvényi (1931:XXIV. t.-c.) felhatalmazás alapján kiadott egyes kormányrendeletek, melyeknek a közjegyzői gyakorlatot érintő egyes rendelkezéseivel — már csak pro memoria is — lapunk hasábjain is kell röviden foglalkoznunk.

Ami elsősorban az óvásokat illeti, a 4100/1931. M. E. — I. — feloldó rendelet meglehetősen zavarokat teremtett, amelyek oka a rendelet nem szabatos szerkesztésében rejlett s mely zavarok hogy voltak és ez okból voltak, mi sem bizonyítja jobban, minthogy a következő nap jönnie kellett egy magyarázó rendeletnek (27824/1931. I. M.) s a következő napon ismét egy másik kormányrendeletnek

A legújabb jogszabályoknak a közjegyzői gyakorlatot érintő rendelkezései.

A debreceni kamara közgyűlése.

A szegedi kamara közgyűlése.

A szombathelyi kir. közjegyzői kamara határozata az okirati kényszer-javaslat tárgyában.

A debreceni kir. közjegyzői kamara határozata a szombathelyi kamara határozata tárgyában.

Dr. Kovách Dénes: Ellentétek a szombathelyi kamara 30/6-1931. kk. számú határozata körül.

Közlemények.

Halálozás.

Kitüntetés.

Jubileum.

Kinevezések.

A Nyugdíjintézet.

A közjegyzői költségek.

Az állami nyugdíjas.

Külön jegyzőkönyv illetékkiszabás végetti bemutatása.

Becsús díja hagyatéki leltározásnál.

A közjegyzőség alkonya Romániában.

„Illetékügyi Utmutató különös tekintettel a kir. közjegyzői gyakorlatra“.

Kihirdetett törvények.

Rendeletek.

Judicatura.

Szerkesztői üzenet.

(4200/1931. M. E.), mely sikerültnek ismét egyáltalában nem mondható szerkesztésben iparkodott az óvásokra vonatkozó szabályok zürzavarában rendet teremteni.

Nem térünk itt ki e szabályok részletes ismertetésére s birálatára,¹ annál kevésbé, mert e rendelkezések immár a múltéi, csupán megemlítjük, hogy a 4200/1931. sz. (III.) rendelet eddig nem hallott új distinctioval különbséget tesz a) júl. 17. előtt *kiállított* oly váltók közt, melynek alapján pénzintézetet terhel kötelezettség, hogy milyen pénzintézet telepes s milyen külföldi kötelezett nincs és b), minden más váltó közt; amazokat a *korlátozás ideje alatt (!)*² óvatolni nem kell, emezeknél pedig az óvási határidő a lejáratból számított 15 nap.

Az ennek folytán júl. 23-ig fennállott korlátozást júl. 30-ig meghosszabbította s egyben a pénzintézeti váltókra vonatkozó óvási tilalmat immár nem bizonyos *időre*, hanem bizonyos időn belül (júl. 30-ig) lejárt *váltókra* vonatkozólag állapította meg a 4300/1931. M. E. sz. (IV.) rendelet.

A júl. 31-én megjelent 4400/1931. M. E. sz. (V.) rendelet a III. rendelet által létesített s a IV. rendelet által július 30-ig fenntartott helyzetet augusztus 14-ig terjedő időre fenntartotta.³

Aug. 15. napján lépett életbe a 4550/1931. M. E. sz. (IV.) rendelet, mely az aug. 15. és ezután lejárt váltók tekintetében a pénzintézeti váltók fennebbi privilégizált állását végre megszüntette s általában az óvások tekintetében az aug. 15—25 közt lejáró váltókra nézve 10 napban, az aug. 26—szept. 5. közt lejáró váltók részére 5 napban állapította meg az óvási határidőt, a szept. 6-án s azután lejáró váltókra nézve végre — egyéb rendelkezés nem lévén — beállott a váltótörvényben megállapított rendes óvási határidő.⁴ —

¹Idevonatkozóan l. egyébként *dr. Fekete Lászlónak* a Jogt. Közl. 66. évf. 15. sz.-ban megjelent „A szükségrendeleteknek a váltóóvásokra vonatkozó rendelkezései“ c. cikkét.

²Júl. 17—23. A korlátozás idejének letelte után azonban, ha van még a 15 nap általános óvási határidőből idő, megóvatolandók.

³L. a Jogt. Közl. u. e. évf. 16. számában „A törvényhozásilag jóváhagyva „szükségrendeletek“-nek a váltóóvásokra vonatkozó rendelkezései“ cím alatt ugyancsak *dr. Fekete László* által irt gyakorlati útmutatót.

⁴E rendeletben is történt egy jellemző lapsus. 7. §-a szerint hatályát veszti a 4400/1931. M. E. sz. rend., amely az akkor még le nem járt 15 napos határidőt állapította meg. Ha hatályát veszti, annak alapján a 2-án lejárt váltót, melynek 17-én lett volna az óvási utolsó napja, 17-én már nem lehetett óvatolni. Ezen segített a 4700/1931. M. E. sz. rendelet.

A közjegyzői gyakorlat szempontjából kisebb jelentőségű, bár igen figyelemreméltó több rendelkezést — így a külfölddel való fizetési forgalom ellenőrzése s szabályozása tárgyában kiadott 4500/1931. M. E. sz. rendeletet, az ingatlanok haszonélvezetére és haszonvételeire vezetett végrehajtás tárgyában kiadott 34000/1931 I. M. sz. rendeletet stb. nem érintve, — meg kell emlékeznünk továbbá a 4560/1931. M. E. sz. s az ezt módosító 4600/1931. M. E. sz. rendeletről, melyek szerint

a váltón stb. s általában kereskedelmi ügyleten vagy más *magánjogi címen* alapuló s a *rendelet életbelépte* (aug. 15.) előtt *pengőértékben meghatározott pénzköveteléseket* 1 pengőt 1 arany-pengővel számítva — *aranypengőben meghatározottnak* kell tekinteni,

ügyszintén a *jogügyletben meghatározott pénzkövetelést*, — ugyanúgy számítva (1 P = 1 ar. P) *aranypengőben meghatározottnak* kell tekinteni *akkor is, ha a jogügylet ellenkező kikötést nem tartalmaz és az előtt a nap előtt keletkezett, melyen az arany-pengő egyenértékének megállapítását és közzétételét a Magyar Nemzeti Bank megkezdi;*

*az egyenérték első közzététele után keletkezett jogügyletben meghatározott pénzkövetelést aranypengőben meghatározottnak akkor kell tekinteni, ha annak összege aranypengőben van kifejezve.*⁵

Azok a jelzálogjogok s egyéb jogok tekintetében, melyeknek a telekkönyvbe, vagy más nyilvánkönyvbe való bejegyzése aug. 28-ig *rendeltetett el*, a bejegyzésben feltüntetett pengő összegeket — 1 P-t 1 arany pengővel számítva — *aranypengő összegeknek* kell tekinteni, a telekkönyvi hatóságok továbbá az oly követelés biztosítására rendelt bejegyzés esetében, mely a fennebbiek szerint aranypengőben meghatározottnak tekintendő, ezután a pengőösszeget aranypengőben kötelesek feltüntetni. —

Pénzintézeteknél betétkönyvre, folyószámlára vagy csekkszám-

⁵Vagyis: ha a jogügylet, melyen pénzkövetelés alapszik, azelőtt a nap előtt keletkezett, mely napon a Magyar Nemzeti Bank az arany-pengő egyenértékének megállapítását és közzétételét megkezdi, a pénzkövetelés *ex lege* (tehát ennek külön kikötése nélkül) aranypengőben meghatározottnak tekintendő, hacsak a jogügyletben ellenkező kikötés nincs, *azonban az egyenérték első közzététele után keletkezett jogügyleten alapuló pénzkövetelés világosan aranypengőre kell, hogy szóljon, mert különben aranypengőben meghatározottnak nem tekintendő.*

⁶Ez eddig (szept. 26.) nem történt meg.

lára aug. 15. után⁷ a pénzügyminiszter által a Magyar Nemzeti Bank javaslatára rendelettel megállapítandó napig⁸ teljesített befizetéseken alapuló követelések aranypengőben meghatározottaknak tekintendők. —

Az aug. 15. előtt kivetett vagy esedékessé vált, de még be nem fizetett köztartozásokat aranypengőben meghatározottaknak kell tekinteni, aug. 15. után pedig a köztartozásokat aranypengőben kell megállapítani.

Itt hívjuk fel a figyelmet végül

a m. kir. miniszteriumnak a *magánszolgálati* vagy munkabérvizonyból származó *jövedelmek különadójának felemelése* tárgyában kelt 4740/1931. M. E. sz. s a Budapesti Közlöny ez évi 203. (szept. 6.) számában megjelent rendeletére, valamint

a m. kir. miniszteriumok az *általános forgalmiadó (adó-váltás) kulcsának felemeléséről* szóló 4800/1931. M. E. sz. s a Bud. Közl. ez évi 206. (szept. 11.) számában megjelent rendeletére.

A debreceni kamara közgyűlése.

A debreceni kir. közjegyzői kamara f. évi július 12-én tartotta meg a tagok élénk részvétele mellett ez évi közgyűlését.

Az igen nivós s általános figyelmet joggal érdemlő közgyűlésről a következőkben számolunk be:

Galánffy János dr. kamarai elnök mindenekelőtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg a kamara időközben elhalt érdemes tagjairól: dr. Kovács Gábor s dr. Tóth Endre kartársakról, majd melegen üdvözölte, — lendületes szép szavakkal szólva közismerten kiváló munkálkodásáról — Kovaliczky Elek dr. sátoraljaújhelyi kir. közjegyzőt, ki e napokban ért el közjegyzői működésének 40. esztendejéhez.

Galánffy János dr. elnök ezután a tárgysorozat megkezdése előtt fájdalommal utal arra, hogy az elmúlt év a közjegyzői karra nézve — talán az egy nyugdíjtörvény megalkotásán kívül — semmi olyan jelenséget nem produkált, ami bennünket örömmel, reménységgel és bizalommal tölthetne el. Mint valami sötét viharfelhő,

⁷ Az aug. 15. előtt eszközölt befizetéseken alapuló követelések már a fentiek alapján aranypengőben meghatározottaknak tekintendők.

⁸ Ez a nap eddig, szeptember 26-ig nem következett be.

úgy üli meg a rettenetes gazdasági válság az egész magyar életet. E válság rombolását eladósodott földek, bezárt üzletek és mozdulatlan álló gyári gépek, a városokban télenül ácsorgó munkások s a falvakban lerongyolódott éhes parasztok jelzik. És e gazdasági válság mellett, illetőleg annak hatásaként rettenetes erkölcsi válság is dúl a magyar társadalomban, amely az erkölcsi fékek meglazulásában, a törvénytisztelet lehanyaglásában, a munka és takarékoság helyett a protekció útján való érvényesülési-akarásban, a pénzszerzési módok közt való nem válogatásban, a „minden mindegy“ életfelfogás érvényrejutásában nyilvánul meg. A gazdasági válság a legteljesebb mértékben kikezdte már a mi karunkat is, az erkölcsi válság még csak a csápjait nyújtogatja felénk s ne adja Isten, hogy ez is bő aratást találjon karunk tagjai közt.

Ebben a szinte összeomlani készülő világban minden becsületes magyar embernek, tehát nekünk közjegyzőknek is az a kötelességünk, amit nagy mártir államférfiunk, Tisza István a háború vége felé így fejezett ki: összeszorítani a fogunkat és tovább küzdeni! *Hivatali teendőinket a legpontosabban, a leglelküismeretesebben, a „vir probus“-hoz méltó nemes és kényes erkölcsi életfelfogás szemelőtt tartása mellett kell gyakorolni s kitartó szorgalommal dolgozni, a magánéletben pedig egyszerű, igénytelen, takarékos, békees és önzetlen magatartásunkkal példát mutatni, mert a hönőhajtott nemzeti felemelkedés felé az út csakis kötelességtudó, megfeszített munkálkodáson s az egyéni megtisztuláson át vezet. —*

Előterjesztetett ezután a titkári jelentés, melyet kivonatossan az alábbiakban közlünk:

a.) A múlt évi kimutatás adatait összehasonlítva az azt megelőző évi kimutatás adataival, a következő számszerű eredmények mutatkoznak:

bevezetések száma:	1929. évben.	1930. évben.
1. Ügykönyvbe	10 256	9.650
2. Óváskönyvbe	37 881	33.061
3. Kjö. lajstromba	26.957	23.988
4. Birói megbízások könyvébe	63	125
5. Másolatok hitelesítési könyvébe	8.715	7.560
6. Fordítások könyvébe	667	602
7. Magánbeadványok könyvébe	3.018	2 712
összesen:	87.567	77.698

Mint hogy pedig a Kjö. lajstromba bevezetett számoknak az ügyforgalomra nézve magában véve még semmi jelentősége nincsen

és az ügyforgalom szempontjából egyedül az a határozó, hogy hány ügyben indított meg a hagyatéki eljárás, jelenthetjük, hogy az 1930. évben csupán 11.875, míg az 1929. évben 13.316 ügyben volt tényleg eljárás megindítva.

Ezek szerint egyedül a bírói megbízások száma mutat 62 darab emelkedést, tehát 101.6 %-ot.

Csökkenés száma és százalék szerint volt a következő:

1. Ügykönyvnél	606	5.9 %
2. Óvásoknál	4.820	12.7 %
3. Örökösödési ügyeknél	1.441	10.80 %
4. Másolatok hitelesítésénél	1.155	13.3 %
5. Fordításoknál	65	9.9 %
6. Magánbeadványoknál	306	10.01 %

Az összes ügyforgalomnál csökkenés: 8.393 11.3 %

Az érdemleges ügyeket véve tekintetbe, vagyis közjegyzői kényszer alá eső ügyleteket, az adásvevési, egyéb vagyónát-ruházási kölcsön szerződéseket, halálesetreszóló intézkedéseket, az alábbi eredményt nyerjük:

Az 1929. évben volt 4931 érdemleges üggyel szemben 1930. évben 4391.

Csökkenés 540, százalékban: 10.9.

A csökkenésből egy irodára eső átlag majdnem 14 darab.

Múlt évben beterveztettünk a járásbíróshoz 11.343 olyan halálesetfelvételi ívet, melyekben az eljárás nem indult meg.

Ingyenes hagyatéki ügy volt 1257, vagyis az eljárás alá került 12.278 ügynek 10.2 %-a.

Bár túlságosan nagy súlyt e statisztikai adatokra nem fektethetünk, mégis amikor ügyforgalmunk határozott 11 %-ot meghaladó csökkenését látjuk, ez azt mutatja, hogy *nem is egészen 10 év alatt a közjegyzői intézmény, ha a gazdasági romlás tovább tart, a csőd felé közeledik.* — De ha nagyjában igaz is ez, mégis él bennünk a remény, hogy a számoknak ez a kérlelhetetlen következménye csak átmeneti állapot marad és vigasztaljuk magunkat azzal, hogy a világra kiterjedő gazdasági válság felettünk sem mulhatik el nyomtalanul. De ha a számoknak egyéb játékát nézzük, akkor főként a kisebb közjegyzőségek ügyforgalmánál mégis kénytelenek vagyunk máris katasztrófális visszaesést tapasztalni, mert míg — csak példaképpen hozzuk fel — egyik közjegyzőnél, ahol legmagasabb számot látjuk az ügykönyvbe bevezetve, 817 ügyszámmal, a legkisebbnél 28-al állunk szemben; óvás 2618 áll

szemben 43-al. Hagyatéki ügy: 1103 darab 201-el szemben. Megindult 259 hagyatéki ügyből látunk 68 ingyenest, vagy 137-ből 11-et. Látjuk, hogy 1103 hagyatékból megindult 461 és akkor, amikor 642 halálesetfelvételi ívet volt kénytelen egy kartársunk iktatni, könyvelni, akkor a 461 megindult hagyatékból is 34 darab ingyenes hagyatéka volt.

Az, hogy az óvások száma nagy, az okiratok száma kevés és a bírói megbízások száma 63-ról 125-re emelkedett, csak egy megrázó gazdasági krízis képét mutatja, mert ebben a 125 darab bírói megbízásban a csödek leltározása és az árverések megtartása mutatja a nagyobb számot, amiből mindenre, csak egészséges gazdasági helyzetre nem lehet következtetnünk. *De mi lesz, ha ezek az állapotok tovább tartanak azokkal a közjegyzőkkel, akik 28 ügyszámot, 43 óvást vesznek fel egy év alatt és 126 hagyaték után kapnak díjat?*

b.) A közérdekből annyira fontos együttműködés zavartalan, egymást megértő munkálkodása Kamaránk területén a bíróságok és árvaszékkal fennáll.

A kir. törvényszéki elnökök járásbírósaik megvizsgálása alkalmával vizsgálataikat minden egyes közjegyző hagyatéki ügykezelésére is kiterjesztve, a Kamara megállapítja, hogy így az idegen hatóságok vizsgálata is elenyésző csekély és különben sem nagy fontosságú kérdésektől eltekintve, semminemű nagyobb rendtelenséget, vagy pontatlanságot nem tapasztalt s így általában a közjegyző működésével meg lehetek elégedve.

A kir. törvényszéki elnökök vizsgálatait a kir. közjegyzői Kamara megnyugvással veheti annyival is inkább, mert így nekik is módjukban áll a referens bíró és esetleg a kir. közjegyző között felmerült felfogásbeli differenciák kiküszöbölésére segédkezet nyújtani.

E kérdésnél a kir. közjegyzői Kamara figyelmezteti a Kartársakat, hogy a kir. törvényszéki elnök urak mindenütt vizsgálat tárgyává teszik azt a kérdést, hogy ha a kir. közjegyző a díjrendelet 24. §-a értelmében nagyobb fontosságú ügyekben pótdíjat számol fel, ezt a jegyzőkönyvbe külön is felszámítja-e és beterveztő jelentésében indokoltan kéri-e annak megállapítását, mert különben a többletdíj felszámítását és megállapítását, tegyük hozzá, hogy igen helyesen — indokoltnak nem tarthatják.

c) A múlt évben életbelépett törvények közül a IV., V., XVIII. és XXXIV. törvények azok, amelyek a kir. közjegyzői kart közelebb-ről érdeklik.

Az 1930. évi IV. törvénycikk a kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetéről szól.

Ha nem is biztosítja özvegyeink és árváink jólétét ez az intézmény, de mégis már október 1-től kezdve a nyugdíjjárulékok folyosításával lehetővé teszi, hogy segélyre szorulóknak ne alamizsnát kérjenek a kartól és támogatást nyerjenek mindazok, akik arra rászorulnak. A közjegyzői karnak nagy érdeme van ennek az intézménynek létrehozásában, mert minden feltűnő újságíkozás és reklamizálás nélkül szociális érzékről tanubizonyságot tett, önként alávetve magát a terhek viselésének s minden állami támogatás nélkül teremtette meg azt az intézményt, amelyik hivatva van családjaink jövőjét biztosítani és amely megszerzi nekünk is a nyugodt lelkiismeret békéjét. — Hisszük és reméljük, hogy Isten áldása fogja kísérni nyugdíjegyedületünket.

Az 1930. évi V. törvénycikk a korlátozott felelősségű társaságokról intézkedve, 2. §-ában kimondja, hogy „a társasági szerződés érvényességének közokirat vagy valamennyi tag aláírásával ellátott s bejegyzett ügyvéd részéről ellenjegyzett magánokirat szükséges.”

Ezzel a törvény rendelkezésével Karunk nem nagy eredményeket fog elérni, de mégis talán az első eset az, amire Kamaránk is az okirati kényszerről szóló törvénytervezetre tett észrevételeiben rámutatott, hogy vannak olyan okiratok, amelyek megszerkesztése a hozzáértést nem nélkülözheti. Sajnos, hogy az okirati kényszerről szóló törvénytervezetből még a mai napig sem lett semmi, de mégis ez a 2. §. valami kis reményt nyújtott nekünk arra, hogy eljön az az idő, amikor áttörhetjük azt a merev elzárkózást, amely a hozzá nem értők okirat készítésének majdnem korlátlan megengedéséhez annyira ragaszkodik.

Az 1930. évi XVIII. t.-c. 18. §-ának b) pontját, bár az bennünket közelebről nem érint, mégis felemlítjük, mely szerint Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának a budapesti kir. közjegyzői kamara választmányának tagjai közül egy, mint választott érdekképviseleti tag tagja és egy póttagja lehet.

Az 1930. évi XXXIV. t.-c. a törvénykezés egyszerűsítéséről szól. Ennek reánk vonatkozó intézkedéseit már mindannyian ismerjük. Tudjuk s majdnem úgy mondjuk: reméljük, hogy az előleges tanubizonyítás hatáskörünkbe való utalása csak papiroson fog maradni, tudjuk, hogy a házassági válópörökben az 56. §. alapján kiadott tanúsítványok legnagyobb része szegényjogos lévén, nekünk csak munkatöbbletet okoz, az affidavit eskü kivétele pedig főként vidéki közjegyzőségeknél soha elő sem fog fordulni.

Felemlíthetjük e helyen a földtehermentesítés előmozdításáról szóló törvény végrehajtási rendeletének az 1900-1931. M. E. rendelet 32. §-ának második bekezdését, amely kimondja, hogy az eljárás során kiállított 1000 pengőt meg nem haladó követelésekről szóló kötelezvények alapján az adós névaláírását, ha az illetékes községi előljáróság hitelesítette, a törvényben előírt végrehajtási szabályok alkalmazandók. Tehát a községi előljáróság most már valóságos közokirat hatályára emelőd, aláírás hitelesítési jogot is kapott. — Következik ez abból is, hogy ilyen esetekben, a rendelet szerint a végrehajtás megszüntetési

perre azok a szabályok lesznek az irányadók, amelyek a közjegyzői okirat alapján elrendelt végrehajtás esetében követendők. Tehát ez a mi újabb hatáskör kiterjesztésünk?

d) A Kamara a Nagyméltóságú m. kir. Igazságügyminiszter úr felhívására a következő törvénytervezetek tárgyában terjesztett fel véleményes jelentést:

1. A békebíráskodásról szóló törvényjavaslat tárgyában (Örley).

2. A gazdasági verseny szabadságát korlátozó megállapodásokról (kartelről) szóló törvényjavaslat tárgyában (dr. Kovách).

3. A törvénykezés egyszerűsítéséről szóló 1930. évi XXXIV. t.-c. és a reá vonatkozó kiadott végrehajtási utasítás hiányainak, homályos rendelkezéseinek pótlása tárgyában (Örley).

Ezenfelül felterjesztést tettünk alkalomadtán a szegedi társkamara átiratával kapcsolatosan a közjegyzői állások szaporításának beszüntetése tárgyában, a jelöltek által felvehető óvások körüli eljárás szabatosabb megállapítására vonatkozóan, az életbiztosítási kötvényeknek a hagyaték állagába való felvétele s illetve azok után díjaink felszámíthatása tárgyában, végül abban a tárgyban is, hogy engedjék meg különböző törvényszékek egy kamara területén belül működő közjegyzőknek is közös helyettes tartása.

e.) A királyi közjegyzői Kamara a kartársaknak figyelmébe ajánlja a következőket:

1. igen gyakori eset, hogy a királyi közjegyzők egymáshoz fordulnak örökösödési ügyekben telekkönyvi kijegyzésekért. Igy sokkal hamarabb érnek célra, mintha a bíróságok sokszor lassú és igen gyakran felületes szemléinek kiállítását megvárják. Minthogy több királyi közjegyző és pedig idegen kamara területén levő közjegyzők is léptek már olyan barátságos megegyezésre, hogy az ilyen kíségetés alapján végzett munkálatokért kölcsönösen nem számítanak díjat egymásnak, úgy gondoljuk, hogy a Kamara tagjai egymásközt és a társkamarák tagjaival szemben is ezeket a megállapodásokat, természetesen nagyobb fontosságú dolgoktól eltekintve, általánosíthatnák s ezzel is a kari együttérzésnek tanubizonyságát adnák.

2. Minthogy a királyi közjegyzők az örökösödési ügyekhez szükséges telekkönyvi másolatokat rendszerint maguk készítetik el, tévedések lehető kiküszöbölése végett helyesnek tartanók, ha a királyi közjegyzők a leltározó, illetve halálesetet felvevő közegekkel érintkezésbe lépve, olyan megállapodást létesítenének, hogy legalább ott ahol betétek vannak a halálesetfelvételi ívben, a leltározandó ingatlanokat kataszteri helyrajzi számokkal kérik megjelölni.

Igy, ha a közjegyző a bizonyára a birtokivekből, tehát az

örökhagyó tényleges birtokában levő ingatlanokról kapja meg a helyrajzi számokat, a telekkönyvnél a névmutatóból könnyen ellenőrizheti azt, hogy vajjon nem áll-e még az örökhagyó nevén olyan ingatlan, amely nem az ő tulajdonát képezi. Vagy esetleg még haszonélvezetben állván, azok bemondásáról maguk a felek elfelejtkeztek. Ezzel az eljárással igen sok felesleges és hiábavaló pót- vagy újabb tárgyalás tartása kerülhető el.

3. Minthogy politikusok részéről hallottunk olyan támadást Karunk ellen, hogy a közjegyzői munkadíjak drágák s azokat a szegényebb emberek nem képesek fizetni, a királyi közjegyzői kamara helyénvalónak látja kartársait figyelmeztetni arra, hogy a pótdíjak felszámításától a lehetőségig tartózkodjanak, okiratokat külön jegyzőkönyvek helyett ne készítsenek, a gyámhatóságok részére másolatokat csak akkor készítsenek, ha azokat a gyámhatóság megkivánja, de azokat feleslegesen ne hitelesítsék és ilyen címen díjakat a tárgyalás díjaihoz ne számítsanak fel. Őrizkedjenek a tárgyalási jegyzőkönyvek terjengős szerkesztésétől s e téren a törvény rendelkezéseit, hogy t. i. az osztály az átadó végzést helyettesítse, szó szerint kövessék.

Az osztály, valamint annak szószerinti másolatát tevő kivonat ugyanis nem tartalmazhat egyebet, mint a hagyatéki vagyont, vagyis a cselekvő és szenvedő állapot értékét és pedig külön az ingatlanok értékét (egy összegben), külön a készpénz és követelések értékét (egy összegben), külön egyéb ingóságok értékét (egy összegben) a vagyontárgyak felsorolása nélkül, a hagyatéki terhek összegét (egy összegben), a tiszta hagyatékot, az öröklésre hivatottak neveit, polgári állását, lakhelyeit az örökhagyóval való családi kapcsolataik kitüntetését, azt, hogy melyik örökös, mit és mi címen kap a hagyatékából, — a kötelesrészre jogosítottak neveit, polgári állásait, lakhelyeit, annak megállapítását, mennyi kötelesrészt kapnak és hogyan biztosítatik az, — az özvegyi jog megállapítását, az özvegy nevét, polgári állását, lakhelyét, az özvegyi jog biztosítását, az özvegy életkorát, utóöröklés esetén az utóörökösök neveit, polgári állását, lakhelyeit, az utóöröklési jog tárgyát, terjedelmét és biztosítását, — a hagyományosok neveit, polgári állását, lakhelyeit, az örökhagyóval való családi kapcsolatukat, azt, hogy mit kapnak a hagyatékából és a hagyományosok biztosítását. Ha pedig ingatlanok vannak: azok telekkönyvi helyrajzi számainak felsorolásával intézkedést arra nézve, kinek és kiknek javára, minő részben, vagy

hányadokban kebelezendő be a tulajdonjog, az özvegyi haszonélvezeti jog, zálogjog és esetleg utóöröklési jog.

Természetesen, ha az 1894. évi XVI. törvénycikk 60., 67., 70., vagy 94. §§-aiban körülírt telekkönyvi rendezések, vagy pedig telekkönyvi vagyonekülönítések (vázrajzal, vagy anélkül) előfordulnak, az ezekre vonatkozó telekkönyvi intézkedéseket is tartalmazni kell az osztálynak.

Az osztály azonban csak *megállapításokat tartalmazhat*, tehát a tárgyalás során előadott indítványoknak, kérelmeknek, vitáknak *egyezségileg megállapított eredményeit*. De sohasem tartalmazhat kérelmeket, előterjesztéseket, indítványokat, vitákat, a tárgyaláson jelen voltak felsorolásait stb., szóval az osztályba nem lehet felvenni a jegyzőkönyv egész tartalmát, hanem csupán a jegyzőkönyvnek azt a részét, amely az előzőkben körülírt megállapításokat tartalmazza.

E szerint a jegyzőkönyvet úgy kell szerkeszteni, hogy az a része, amely az 1912. évi VII. t. c. 29. §. szerint a hagyatékátadó végzés kellékeit (1894. évi XVI. törvénycikk VII. fejezete) tartalmazza, elkülönítve legyen attól a résztől, amely a felek előadásait, vitatkozásait, indítványait, a jelen voltak felsorolását stb. tartalmazza. Ezzel eléretik az, hogy az osztály rövid lesz és az írárdíj nem lesz sok. Előfordulhat az, hogy egy hagyatéki ügyben a tárgyalási jegyzőkönyv 12—20 oldal (mert a felek sokat veszekedtek, de végül is megegyeztek), az osztály pedig és az ebből szerkesztett osztálykivonat 2—3 oldal.

4. Végül, minthogy a Budapesti Közlönyben közjegyzők részéről, bár igen szórványos esetben, de mégis árverés megtartását is látjuk meghirdetve, mindannyiunk érdekében is kérjük kartársainkat, hogy a díjak forszírozott behajtásától mindaddig, míg e gazdasági válság valamelyest nem enyhül, tartózkodjanak.

A királyi közjegyzői Kamara kénytelen felhívni kartársai figyelmét ezekre a kérdésekre nemcsak azért, mert ezekkel a kérdésekkel ujabban igen sokat kénytelen foglalkozni, hanem azért is, mert ha a bíróságok a díj megállapítás kérdésén átsíklanak, a kamarának nem áll módjában a bírói végzések felülvizsgálása és így az egyes felmerült esetekben abba a kényelmetlen helyzetbe jut, hogy felügyeleti hatáskörében legfeljebb megjegyzésekre szorítkozik, megtorló intézkedéseket pedig csak ott tehet, ahol a túlzott felszámítások rendszeresen fordulnak elő.

f.) A királyi közjegyzői Kamara az előtte megfordult ügyek-

ből azt a tapasztalatot merítette, hogy azok közül a kartársak közül, akik közjegyzői gyakorlat nélkül léptek a kar tagjai közé, egyesek nem mindig sajátítják el gyorsan azt a gyakorlatot, amit a közjegyzői működés fennakadás nélküli folytatása megkíván. A már a kar részéről igen sokszor s legutóbb éppen a lillafüredi vándor-gyűlésen is kifejtett egyéb indokok mellett ez a szempont is indokolttá teszi a közjegyzői törvénynek olyan módosítását, hogy közjegyzői gyakorlat nélkül közjegyzővé senki kinevezhető ne legyen. Azt, hogy minden közjegyzői gyakorlatot nélkülöző egyének üljenek bele a közjegyzői stallumba és azután az ilyen kartársak a helyettesektől tanuljanak, a királyi közjegyzői kamara valóban ferde, sőt groteszk dolognak találja, de méltánytalannak is a helyettesek szempontjából, mert hiszen azok, akik az így kinevezettek kinevezésével magukat méltán mellőzötteknek érezhetik, nem szívesen vállalkozhatnak éppen a mellőzők oktatására és odaadó támogatására.

A közjegyzői állás különben sem sinecura, annak betöltése egész embert kíván, aki nem támaszkodik mások tudásának mankójára.

Ezzel kapcsolatban szóvá kell tennünk azt a legújabban követett kinevezési gyakorlatot is, amely szerint a karon kívül álló egyén valamely kisebb közjegyzői állásra kineveztetik s pár nap múlva — tehát mielőtt azt a kis állást elfoglalta és ott működött volna — az 1913. XXV. t.-c. 7. §-ára hivatkozással egy nagyobb közjegyzőségre áthelyeztetik. Semmi egyebet nem teszünk, mint idézzük az 1913. XXV. t. c. 7. §-ának miniszteri indokolását, mely így szól: „a közjegyzőkről szóló 1874. évi XXXV. t.-c. 6. §-a szerint a közjegyzői állás pályázat útján töltetik be. Ez a rendelkezés nyilvánvalóan csak olyan esetre vonatkozik, amikor a közjegyzői állásra olyan egyént neveznek ki, aki még nem közjegyző, netáni kétség elkerülése végett azonban célszerűnek mutatkozik világosan is kijelenteni azt, hogy ha a megüresedett állást nem kinevezéssel, hanem áthelyezéssel lehet célszerűen betölteni, ez pályázat nélkül is történhessék: ilyen rendelkezést tartalmaz a 7. §.

A kinevezések körül követett gyakorlat is ilyen irányban fejlődött, amennyiben kölcsönös áthelyezés esetében is mellőzték a pályázatot, olyankor pedig, amikor már eleve el van határozva a megüresedett közjegyzői állásnak áthelyezéssel való betöltése, mint péld. a megüresedett állásra egy kevésbé jó helyen régóta működő kiválóan érdemes közjegyző áthelyezése mutatkozik indokoltnak, alig volna helyes értelme a pályázatnak és az ezzel járó

tömeges kérvényezésnek, amelyről már eleve nyilvánvaló, hogy egészen fölöslegesek“.

g.) A községi és körjegyzők magánmunkálatti tevékenységével kapcsolatosan, ezeknek a jogbiztonságot veszélyeztető működésére vonatkozó adatot a Királyi Közjegyzői Kamara ebben az évben egyetlen egyet kapott. Ez az egy eset is nagyszerűen jellemzi a községi és körjegyzők „jogászai szaktevékenységét“. A kissikátori körjegyző 1919. augusztus 30-án egy szerződést készített, amely szerint egy férfi ágyasul magához vesz egy nőt s kötelezi magát arra, hogy mindkettőjük törvényes házasságának felbontása után vele házasságot köt, addig is neki, — apja közreműködésével — 25 hold földet biztosít és mindenben úgy részesíti, mint törvényes feleséget szoktak (a szerződés eredetije a sajoszentpéteri királyi közjegyző 565/1931. Kjö számú iratainál található, illetőleg innen beterjesztetett a sajoszentpéteri királyi járásbíróshoz). Sajnálattal állapítjuk meg különben, hogy — úgy látszik — kartársaink elvesztették bizalmukat arra nézve, hogy az adatok szolgáltatásával valami eredményt lehet elérni s ezért nem küldik be a bizonyára rendelkezésre álló adatokat. A Kamarát ennél a kérdésnél az vezette, hogy adatok szolgáltatása mellett előbb-utóbb az ügyvédi Kamarák is fognak adatokkal szolgálni és akkor nem lesz elkerülhető az, hogy a bíróságok is hasonló adatok szolgáltatására felhivatván, az igazságszolgáltatás minden vonalán tiszta képet tudjunk adni az illetékes köröknek arra vonatkozóan, hogy ez a szakértelem nélküli okiratkészítés mennyi pörre, mennyi kellemetlenségre és milyen jogbizonytalanságra vezet. — Remélve, hogy ezzel a tömeges adatszolgáltatással igazunkat előbb-utóbb kivívhatjuk. Sajnos, ha kartársaink reményüket veszíve e téren, a kamara segítségére nem sietnek — ami ugyan nem azt jelenti, hogy adat nem állott volna rendelkezésünkre, — küzdelmünk ellanyhul és így siker elérhető nem lesz.

h) Szükségesnek tartjuk még azt is, hogy a f. évi április-, május és júniusi nyugdíjjárulékok befolyásáról és elszámolásáról jelentést tegyünk, miután tudvalevően ezeket a járulékokat a kamaránál kellett befizetni és csak július hótól kezdve lesznek a járulékok közvetlenül a központi nyugdíjpénztárhoz befizetendők.

Örömmel jelentjük, hogy a nyugdíjjárulékok 35 pengő kivételével befolytak. A befolyt összegeket a Kamara elnöke időközönként a Debreceni Első Takarékpénztárnál betéti könyvre helyezte el. Így elhelyezett összesen, fokozatosan 5925 P 78 f-t és azután az elhelyezett összeget f. évi június hó 27-ik napján 37 P 08 f. kamattal együtt kivette s az egész összeget, vagyis 5963 P 86 fillért postatakarékpénztári csekken

— költségmentesen — elküldötte a Pénzintézeti Központoz a MOKTÁR számlájára való átutalás végett. Később f. évi július hó 1-én még egy kartárs küldött ide hátralékos járulék fejében 45 P-öt, egy kartárs pedig a tévedésből kisebb összegben megküldött járulék kiegészítése fejében 2 P 20 fillért, ez az összesen 47 P 20 fillért kitevő összeg f. évi július hó 3-án szintén elküldetett a pénztárba.

A vonatkozó kimutatást s elszámolást a számvizsgáló bizottság elébe terjesztettük, az azt megvizsgálta és rendbenlevőnek találta.

E tárggyal kapcsolatban figyelmükbe ajánljuk kedves kartársainknak, hogy járulékaikat minden hó 10-ik napjáig *közvetlenül a Pénzintézeti Központ csekkszámájára* pontosan küldjék el. A nem pontos elküldés úgy a nyugdíjjárulékot kezelő pénzintézetre, mint különösen a kamarára igen nagy és felesleges munkatöbbletet hárít. Mert a pénzintézetnek ki kell mutatni a hátralékokat, e kimutatást le kell küldeni a Kamarához, a Kamarának ajánlott levélben fel kell szólítani a hátralékosokat, hogy a hátralékokat 8 nap alatt fizessék be, akkor 8 nap elteltével a pénzintézetnek megint kimutatást kell leküldeni arról, kik nem fizettek még s akkor a kamarának a nem fizetők ellen végrehajtást kell rendelni és megkeresést kell intézni a fegyelmi bírósághoz a fegyelmi eljárás megindítása iránt.

Ha a t. kartársak nem fogják pontosan minden hó 10-ik napjáig járulékaikat befizetni, akkor a kamara, különösen pedig annak elnöke és titkára úgy túl lesznek halmozva adminisztratív munkával — pedig adminisztráció nélkül is elég munkát ad — hogy ezekre a tisztségekre senki sem fog vállalkozni.

Eddig is elég sok dolog volt a pontatlan járulék fizetések miatt, de ezután pontatlan fizetés esetén még több lesz. Azért ismétlem, nagyon kérjük t. Kartársainkat a pontos fizetésre. A segélyekre szoruló szegény özvegyek és árvák érdekén kívül karunk jó hirneve is megkívánja a nyugdíjintézet rendes funkcionálását, ez pedig csak a járulékok pontos befizetése mellett lehetséges.“ —

Dr. Kovách Elek nyiregyházi kir. közjegyző javasolja, hogy bár a *Kir. Közjegyzők és Jelöltek Nyugdíjintézetének* alakuló közgyűlése köszönetét nyilvánította Kamaránk elnökének, *dr. Galánffy Jánosnak* a nyugdíjintézet létesítése körül kifejtett kitartó és szívós munkásságáért, mégis a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg elnökének működéséért kartársainak hálás köszönetét.

Ugyancsak *dr. Kovách Elek* indítványára kimondotta a közgyűlés hogy kívánatosnak tartja azt, miszerint közjegyzői ügykört érintő törvényjavaslatok, azok indokolása és országgyűlési tárgyalási

anyaga minden egyes Kamara könyvtárában meglegyen és utasítja a Kamarát, hogy a kamaraközi választmány útján eszközölje ki ennek az anyagnak a kamarák részére való mielőbbi megküldését, valamint rendelkezést arra nézve is, hogy az ezután előálló anyag is mindig megküldessék.

A számadások s költségelirányzat elfogadása után a választások ejtettek meg, melynek során elnökké: *dr. Galánffy János*, kamarai rendes tagokká: *dr. Kovách Elek*, *dr. Örley Dénes*, *dr. Buday Gyula*, *dr. Füzessey Dezső*; kamarai póttagokká: *dr. Olchváry László*, *dr. Ujvárossy Lajos* választattak meg.

A szegedi kamara közgyűlése.

A szegedi kir. közjegyzői kamara — régi szokáshoz híven — Kisasszonynapján, f. évi szeptember 8. napján tartotta meg ez évi rendes közgyűlését.

Külön ki kell emelnünk a kamara tagjainak nagy ügybuzgalmát s kötelességtudását, melynek bizonyítéka, hogy a kamara tagjai alig 1—2 kivétellel, teljes számban megjelentek a közgyűlésen.

Jedlicska Béla dr. kamarai elnök a közgyűlést megnyitván a napirend első pontjául a kamara évi jelentése előadatott, mely elfogadtatván, azt a személyi és statisztikai részek elhagyásával röviden közlünk:

A múlt évben tartott évi rendes közgyűlésünkből beküldött feliratban részletesen foglalkoztunk mindazon sérelmekkel, amelyek a jogszolgáltatás terén elsősorban a közérdeknek, másodsorban pedig a közérdeket szolgáló közjegyzői intézménynek hátrányára válnak, sőt az utóbbinak fokozatos leépítésére vezetnek.

A kir. közjegyzői kamaráknak velünk másolatban közölt ezidei közgyűlési jelentéseiből meggyőződünk arról, hogy a társ kamaráink fent érintett sérelmeinkkel ez alkalommal is teljes részletességgel foglalkoznak. Mi ezuttal ismétlésekbe bocsátkozni cél- és időszerűnek nem látjuk, nem látjuk helyénvalónak saját bajainkkal előhozakodni most, amikor ezer sebből vérző hazánk megmentéséről és láburaállításáról lehet csak szó, amely szent cél érdekében ezuttal minden másodrendű kérdés felszínre hozatalának jogosultsága nincsen, mert az csakis a honmentő aktio egységének megbontására vezethetne.

A szegedi kir. közjegyzői kamara fogadalmat tesz Nagyméltóságod előtt, hogy úgy egyes kamarai tagok, mint a kamara, mint erkölcsi testület is szent kötelességének tartja szerencsétlen hazánk szanálására, erősen legyengült teherbiróképességünk dacára, messzemenő anyagi és erkölcsi áldozatot hozni és minden egyéb tekintetet félretéve, e szent cél érdekében szükséges mozgalmat teljes odaadással támogatni.

Meggyőződésünk az, hogy szeretett hazánk tapraállítása csak az egyes polgárok és a közületeknek megerősítésével és teherviselő képességének helyreállításával, illetve fokozásával képzelhető el, — meggyőződésünk, hogy ezen művelet egész közgazdasági rendszerünk reformálását és átalakítását fogja eredményezni, lehetetlennek tartjuk, hogy éppen a közjegyzői kar, mely eddig is a közcélokra a legmesszebbmenő áldozatot hozta és arra a jövőben is hajlandó, az átreformálásnál mostoha bánásmódban részesítenék.

A megejtett választás eredményeként megválasztottak:

elnöknek: *Dr. Jedlicska Béla* szegedi kir. közjegyző.

választmányi rendes tagoknak: *Dr. Földes Béla* hódmezővásárhelyi, *Dr. Sirsich György* szegedi, *Dr. Demkó Pál* makói és *Dr. Haviár Gyula* szarvasi kir. közjegyzők.

A számadás és költségvetés elfogadása után *Jakab Zoltán dr.* szentesi kir. közjegyző terjesztett elő lapunk más helyén közölt indítványát, melyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott.

A szombathelyi kir. közjegyzői kamara határozata az okirati kényszer-javaslat tárgyában.

Tárgy: 1. dr. Östör Lajos soproni kir. közjegyző indítványa az okirati kényszerről szóló törvényjavaslat módosítása és az evégből szükséges eljárás végett;

2. ugyanennek válasza a m. kir. igazságügyminiszterium T. 420/359. számú felhívására.

Határozat:

I. a szombathelyi kir. közjegyzői kamara az indítványt egész terjedelmében elfogadja.

Közérdekből, — de a vidéki ügyvédi és közjegyzői kar érdekében is — szükségesnek tartja az okirati kényszerről szóló törvényjavaslat jelenlegi, — az igazságügyi bizottság által elfogadott

— szövegének meghagyása mellett ennek olyértelmű kiegészítését, mely szerint *Budapest székesfőváros területét kivéve:*

a) egyenesági rokonok közti minden vagyoni jogi szerződés érvényéhez közokirat vagy bejegyzett ügyvéd által készítendő okirat legyen szükséges;

b) telekkönyvi bekebelezéseknél a községi előjáróság előtti aláírás, mint érvényességük mellőztessék vagy legalább bizonyos értékhatárra szoríttassék.

Ezen — *kizárólag!* a vidéki ügyvédi és közjegyzői kart érdeklő — kérdés előkészítése és megoldása végett szükségesnek tartja a vidéki ügyvédi és közjegyzői kamarák egységes feilépését és evégből egy közös országos intéző bizottság létesítését, melybe minden vidéki ügyvédi és közjegyzői kamara 2—2 tagot küld.

Hasonló állásfoglalás végett megkeresi az összes vidéki közjegyzői kamarákat azon kérelemmel, hogy ezen határozatot változatlanul magukévá tenni, a közös intézőbizottságba 2—2 tagot kiküldeni s a vonatkozó kamarai határozatot, valamint a kiküldendő tagok neveit a szombathelyi kir. közjegyzői kamara elnökével lehetőleg 14 napon belül közölni sziveskedjenek.

A szombathelyi kir. közjegyzői kamara a maga részéről a közös intéző bizottságba dr. Östör Lajos soproni és dr. Telman Sándor csepregi kir. közjegyzőket küldi ki és megbizta őket azzal, hogy az ügyvédi kamarák hasonló állásfoglalása végett a szükséges lépéseket megtegyék.

ad. 2. A szombathelyi kir. közjegyzői kamara dr. Östör Lajos soproni kir. közjegyzőnek az igazságügyminiszterium T. 420/359. számú felhívására adott véleményét teljes egészében magáévá teszi s mint ilyent a m. kir. igazságügyminiszteriumba felterjeszti s egyúttal felkéri a kamaraközi értekezletet, hogy a közjegyzői kart érdeklő, — a javaslatban részletezett — általános kívánságok megvalósítása végett saját hatáskörében és belátása szerinti módon eljárni sziveskedjék.

Végül az indítványt — ennek közérdekű voltára való tekintettel — a kamara költségén kinyomatja és az érdeklő kir. közjegyzőknek azon kérelemmel küldi meg, hogy az okirati kényszerről szóló javaslat módosítása végett a fenti I. számú határozat értelmében szükséges kamarai határozat sürgős meghozatala végett a maguk részéről is közreműködni sziveskedjenek.

dr. Halik Miksa,
kir. közjegyző, kamarai titkár.

dr. Pottyondy Béla
kir. közjegyző, kamarai elnök.

Mivel a kiküldendő közös intéző bizottság csakis ezen kérdéssel foglalkozhatik, a szombathelyi kir. közjegyzői kamara nevében arra kérjük a társ kamarákat és az összes kartársakat, hogy minden más kérdésnek ezuttal való felvetésétől és indítványunk módosításától eltekinteni sziveskedjenek, mert ez csak veszélyeztetné az ügyvédi karral való együttműködés lehetőségét és a kívánt cél elérését.

dr. Halik Miksa.

dr. Pottyondy Béla.

Tek Közjegyzői Kamara!

A 30/2/931. kk. számú felhívásra a következő véleményt vagyok bátor előterjeszteni, kérve, hogy ebből azt, amit a tek. Kamara jónak lát, — a felterjesztésbe felvenni, a nem idevonatkozó kérdéseket pedig adandó alkalmalmmal megvitatni méltóztassék.

I. Az 1930. évi XXXIV. t.-cikket illetően a közjegyzői kar nem érezheti magát hivatottnak arra, hogy ezen törvénynek a peres és bünvádi eljárásra vonatkozó részeire véleményt mondjon. Véleményünk csak a közjegyzői hatáskör alá tartozó vagy ezzel összefüggő perenkívüli intézkedésekre terjedhet ki.

Ezekre nézve megállapíthatjuk, hogy a törvény intézkedései a gyakorlatban beváltak, a különélést igazoló tanusítványt a kir. közjegyzők az előirt szabályoknak megfelelően, lelkiismeretes gondossággal állítják ki s úgy az idevonatkozó intézkedés, mint a meghatalmazás hitelesítésének kényszere alkalmasnak látszik a könnyelmű elválások megakadályozására.

Előleges bizonyítást foganatosítani bírói megbízás hiányában csak kevés esetben volt alkalmunk, bár kétségtelen, hogy a törvény ezen intézkedése is helyes és célszerű; — lévén az előleges tanúkihallgatás és szakértői szemle nem más, mint a közjegyző hatáskörébe vágó olyan ténytanúsítás, melynek joghatálya csak a perben hozandó bírói határozattal lesz.

Ugyancsak a legtisztább ténytanúsítás valamely okirat elveszténe vagy valamely személy elhalálozásának megállapítása, miért is a jelenleg a bíróságok hatáskörébe tartozó okirat-megsemmisítési és holtánnyilváníttatás iránti eljárás is a kir. közjegyzők hatáskörébe volna utalandó.

Hasonlóképp akkor, amikor nagykorú egyén maga kéri gondnokság alá helyezését, nem történik más, mint ennek a ténynek megállapítása s így ezen esetben — legalább az előkészítési eljárást — szintén közjegyzők végezhetnék.

Tapasztalat mutatja, hogy nagyon sok per fejeződik be — a polgári perrendtartás által szabályozott egyezségi kísérlet alkalmával egyezséggel.

Ilyen esetben a bírói egyezés nem más, mint a felek akaratának irásba foglalása s végrehajtás joghatályával bíró okirat felvétele.

Mivel a közjegyzői törvény eddig is lehetővé tette, hogy a kir. közjegyzők végrehajtható okiratot vegyenek fel, semmi akadályát nem látjuk annak, hogy az egyezségi kísérletre vonatkozó eljárás a kir. közjegyzők hatáskörébe utaltassék.

Mindezen kérdéseknek elintézése a bíróságok kívánt tehermentesítését nagymértékben lehetővé tenné, miért is kérjük, hogy:

az okirat megsemmisítési,

holtánnyilváníttatási,

a fél kívánságára történő gondnokság alá helyezési,

az egyezségi kísérletre vonatkozó eljárásokat a kir. közjegyzők hatáskörébe utalni és az 1930. évi XXXIV. t.-cikket ily értelemben kiegészíteni méltóztassék.

II. Az 1927. IV. évi t.-cikkre:

A kir. közjegyzői kar teljes joggal mutathat rá arra, hogy az 1927. évi IV. t.-c. a hozzáfűzött reményeket teljes egészében valóra váltotta s a közjegyzők a hagyatéki eljárás során reájuk bízott munkát lelkiismeretes, gyorsan és jól végezték, úgy, hogy a hagyatékok letárgyalása jobb, gyorsabb és eredményesebb lett, mint azelőtt.

Eredményesebbnek is mondhatjuk az eljárást azért, mert azáltal, hogy a kir. közjegyzők hatásköre kitágult, közvetlen érintkezést nyertek az érdekelt felekkel, sikerült a békés elintézésék számát meghatványozni.

Az örökösödési perek száma az új Ö. E. óta lényegesen csökkent.

Ezek az eredmények jogosítanak fel bennünket arra, hogy az 1927. évi IV. t.-c. további módosítását s illetve kiegészítését kérjük.

Azután, hogy az 1930. évi XXXIV. t.-c. lehetővé tette az előzetes bizonyításnak közjegyzők általi foganatosítását és tanúk megesketését, semmi értelme sincs annak, hogy a szóbeli végrendelet tanúit továbbra is a bíróságok hallgassák ki.

A szóbeli végrendelet tanúinak kihallgatása is szoros értelemben vett ténytanúsítás, tehát közjegyzői hatáskörbe tartozik annál is inkább, mert az egész hagyatéki eljárás már oda utaltatott.

De nincs értelme annak sem, hogy bizonyos esetekben a kir. járásbíróóság is hirdessen végrendeletet.

Semmi akadályja nincs annak, hogy a kir. járásbíróóságok a hozzájuk betérjesztett végrendeletet az eljárásra illetékes közjegyzőnek kiadják, nincs akadályja annak sem, hogy az eljárásra nem illetékes kir. közjegyző a nála letett végrendeletet vagy az általa készített közvégrendelet hitelesített másolatát az illetékes kir. közjegyző megkeresésére ennek közvetlenül megküldjék s minden végrendeletet a közjegyzők hirdessenek ki, megszabadítván ezzel a kir. járásbíróóságokat sok felesleges munkától.

Végül pedig megismételjük a kir. közjegyzői karnak az Ö. E. bevezetése óta állandóan hangoztatott egyhangú azon kívánságát, hogy a hagyatékoknak u. n. bírói átadása — mint örökjogunkkal ellenkező, céltalan és felesleges intézkedés — teljesen kiküszöböltessék és az egész hagyatéki eljárás a kir. közjegyzők kizárólagos hatáskörébe kerüljön.

Nem szükséges hangsúlyoznunk az ipso iure öröklés elvét s ennek azon következtetését, hogy a hagyatéki eljárás nem más, mint a hagyatéki vagyonnak és örökösöknek hites személy által való megállapítása.

Az öröklés nem a bírói átadással, hanem ipso iure az örökös elhalálozása folytán áll be s ezért a hagyatéki és az örökösök megállapítása után nincs semmi jogi alapja a hagyatéki „bírói átadásának.“

De nincs célszerűségi oka sem, hiszen a bírói átadás dacára a tárgyalási jegyzőkönyvben és kivonatokban foglaltak valóságáért az eljáró kir. közjegyző felelős; az u. n. átadás csak felesleges munkát okoz a bíróságoknak

és teljesen illuzóriussá teszi ezeknek a hagyatéki ügyekben való tehermentesítését, ami pedig az egész reformnak célja volt.

Jól tudjuk, hogy kivánságunk teljesítését nem is a közjegyző munkája felülbírlásának szüksége vagy jogi szempontok akadályozzák, hanem a tárgyalási költségek kérdése.

Ez a kérdés azonban egyrészt nem vonhatja maga után az egész érdemi eljárás birói felülbírlását, másrészt pedig megoldható úgy a közjegyzői karra, mint a közönsége nézve megnyugtató módon is, melynek módját Nagyméltóságod a közjegyzői kamarák meghallgatása után bizonyára meg fogná találni.

Erre vonatkozó indítvány előterjesztése túlhaladná ezen véleményünk kereteit, csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy e tekintetben a közjegyzői kar a legteljesebb garanciát hajlandó nyújtani és hozzájárul minden olyan megoldáshoz, amely a kar érdekeinek és presztizsének sérelme nélkül a törvény által megszabandó rendelkezések pontos betartását biztosítja.

A hagyatéki eljárás díjszámításának egyszerűsítése és megfelelő módosítása, előterjesztési és felfolyamodási jog, fegyelmi büntetés első pillanatra is alkalmasnak látszik az esetleges félreértések és túlkapások kiküszöbölésére.

III. Az 1886. évi VII. t.-cikkre :

A kir. közjegyzői kamara helyesli a „Némely jogügylet kötelező írásbafoglalásáról“ szóló törvényjavaslat 14. §-ában foglalt azon tervezetet, hogy a közjegyző bizonyos esetekben magánokiratot is készíthessen.

A jogkereső közönség könnyítése, de egyúttal a közjegyző munkájának egyszerűsítése végett is kívánatosnak tartjuk a névaláírások hitelesítésének egyszerűsítését, nevezetesen jegyzőkönyv felvételének elhagyását.

Nyomatékosan rá kell mutatnunk azonban arra, hogy a fenti törvényekkel eddig életbe léptetett és általunk javasolt intézkedésekkel sem érhető el az igazságügyi kormány által kívánt cél: a jogbiztonság fejlesztése, a felesleges és káros pereknek preventív intézkedésekkel való csökkentése és ezek folytán a bíróságok tehermentesítése.

Ha a „Némely jogügylet kötelező írásbafoglalásáról“ szóló törvényjavaslatnak a képviselőház igazságügyi bizottsága által elfogadott szövege megfelelő módosítást nem nyer: az eddigi állapot nemcsak javulni nem fog, hanem a perek száma nem képzelt arányokban fog emelkedni.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy ennek a javaslatnak 2 szakasza, — mely a most említett káros következményeket magában rejti, — az egész ország jogászságának — ügyvédi és közjegyzői kamaráknak egyhangú és leghevesebb tiltakozása ellenére is változatlan maradt.

Az egyik azon rendelkezés, mely szerint a közokirat az egyenesági rokonok jogügyleteinél csak akkor volna szükséges, ha a jogügylet „vagyonnak (ideértve az örökséget is) mint egésznek vagy hányadrészének, de nem egyedileg meghatározott egyes vagyontárgyaknak átruházással vagy haszonélvezettel terhelését“ tartalmazza.

Ez a rendelkezés azáltal, hogy nem határozza meg az „egész vagyon“-nak sem jogi, sem gazdasági fogalmát, — számtalan félreértésre és így perre fog alapul szolgálni.

Emellett azonban — talán a fővárost kivéve — az egész országban illuzóriussá teszi a törvény által is kívánt eredményt, mert vidéki városokban

— különösen pedig faluhelyen a „vagyon“ egészben vagy hányadrészekben való átruházása helyett egyedileg meghatározott vagyontárgyak átruházásával fogják az eddigi kezek pótolni.

De antiszociális is ez a javaslat, mert míg közokiratot kívánna a zsellérház egy hányadrészének átadásához, közokirat nélkül volna átruházható egyenesági rokonok közt a százezer holdas birtok is, ha az átruházás telekkönyvi számok szerint a vagyontárgyak egyedi megjelölésével és valamely csekély értékű vagyontárgy visszafogásával történne.

A fővárosban — ahol a vagyonnak nagy része egyedileg megjelölt vagyontárgyak átadásával át nem ruházható, — mert egy ház, kereskedelmi, ipari vagy gyár vállalat csak egészben vagy hányadrészekben képezheti átruházás tárgyát: a törvényjavaslat ezen rendelkezése talán megfelel a kívánt célnak, de az országban katasztrofális következménnyel fog járni és emellett a vidéki közjegyzői kar helyzetén csak ront, ahelyett, hogy javítana.

Másik, — közérdekből éppúgy, mint a közjegyzői és ügyvédi kar érdekében sérelmes intézkedése ennek a javaslatnak (12. §. 2. bekezdése) az, hogy a telekkönyvi bekebelezéshez szükséges okiratot vagy beadványt azon kis- és nagyközségekben, ahol nincs közjegyző, a községi előljárásságok is hitelesíthetik.

Ez az intézkedés sem jelent a mai helyzettel szemben semmi haladást, mert városokban eddig is ügyvéd vagy közjegyző készítette ezen okiratok legnagyobb részét, — községekben pedig ezután is bármely zugirász által készíthető lesz minden legfontosabb okirat és beadvány is, — ha az előljárásság közismerten értéktelen hitelesítésével el van látva.

Az ország ügyvédi és közjegyzői kara tehát ezentúl is kiszolgáltatva marad azoknak, kik — az egész művelt világon példátlanul — minden jogi előképzettség nélkül — most már törvényes felhatalmazással készíthetik — a legnagyobb jogi készültséget, magánjognak, családjognak, örökjognak stb. ismeretét kívánó — okiratokat, egyenesági rokonok közti átruházásokat, osztályos szerződéseket, telekkönyvi beadványokat stb.

A kir. közjegyzői kamara lehetetlenségnek tartja, hogy akkor, amikor Nagyméltóságod annyi megértéssel van az ügyvédi és közjegyzői kar irányában és oly böles előrelátással igyekszik egy modern államban szükséges jogbiztonságot preventív intézkedésekkel is fejleszteni, — minden közérdekű eredményt megakadályozzon egyetlen testület éppen nem jogos magánérdeke.

Teljes bizalommal kérjük tehát az említett javaslat oly módosítását, mely szerint az abban már meghatározott és közokirati érvényhez kötött jogügyleteken kívül :

„Budapest székesfőváros területét kivéve, ügyvéd vagy közjegyző által készített okirat legyen szükséges az egyenesági rokonok közti minden más vagyónátruházásnál, kivéve ingóságok átruházását oly szerződéseknél, amikor az ingót a jogosított tényleg birtokába is veszi és ez nem él közös háztartásban az átruházóval.“

Kérjük végül a községi előljárásságok előtti aláírás lehetőségét 1000 P-t meg nem haladó telekkönyvi beadványokra s illetve azok alapját képező okiratokra korlátozni.

Tekintetes Közjegyzői Kamara!

Mielőtt még tudomásomra jutott volna, hogy az okirati kényszerről szóló törvényjavaslat ismét napirendre került, a következő indítványt szándékoztam előterjeszteni:

Egymásközt nem szükséges indokolni és adatokkal alátámasztani azon megállapítást, hogy a közjegyzői intézmény — ha nem is a reábizott munkakör, de az érdemleges munka és jövedelem tekintetében — visszafejlődést mutat.

Nem az állásszaporításokra, általános gazdasági válságra stb. kívánok utalni — bár ezek is hátrányosan befolyásolják helyzetünket, — hanem arra a szomorú tényre, hogy még a jogfejlesztést és preventív jogvédelmet célzó törvényes intézkedések is — közjegyzői szempontból — nem előnyt, hanem hátrányt jelentenek.

Az évek óta sürgetett okirati kényszerről szóló javaslatnak, melyhez annyi reményünk fűződött, csak egy előnye volt: az, hogy nem lépett életbe: mert nem javított, hanem rontott volna az eddigi helyzeten.

A T. e. egy 16 pengős tanúsítványon és egy névalírás hitelesítésén kívül nem hozott mást, mint irigységet és újabb ellenérzést hatáskörünk mindenféle kiterjesztése ellen.

Az új örökösödési eljárás pedig hozott munkatöbbletet, regiekidást, fokozott felelősséget, — emellett azonban mindig növekvő, nem sok idő múlva ki sem számítható anyagi veszteséget.

Azt gondoltuk, hogy az Ö. b.-nek hatáskörünkbe való utalása megszünteti a legjobb hagyatéki ügyeknek előlünk való elvonását, — azonban ellenkezőleg, azzal a következással járt, hogy *lassanként már egyáltalán nem lesz hagyatéki.*

Ö. b.-t legalább kiskorúak, gondnokoltak és távollévők érdekeltsége esetén nem lehetett kérni s ettől eltekintve is, ezzel csak a rutinizottabb közjegyzők operáltak, sokszor sikertelenül, — ma azonban már az a helyzet, hogy élők közti vagyónátruházással az érdemleges hagyatékok legnagyobb részét elvonják a közjegyző elől.

Most már nem jelent akadályt az örökös kiskorúsága, vagy ismeretlen helyen tartózkodása, egyik-másik érdekelt ellenkezése, — ami pedig az Ö. b. kérését lehetetlenné tette, — mert a jegyző egyszerűen meghagyja az ezekre eső jutalékot az átadó nevében és élők közti szerződéssel átadja a vagyón $\frac{8}{10}$ -ed vagy $\frac{9}{10}$ -ed részét, meghagyván hagyatéki eljárás alapjául az $1-\frac{2}{10}$ -ed részt, mely aztán legtöbbször ingyenes, de mindig odiozus munkát jelent a közjegyzőnek.

Hogy ily módon mindig több lesz a kisemmizett, mellőzött gyermek, több lesz az ellenséges családtagok közti tulajdonközösség, több a rendezetlen telekkönyv s ezáltal csak szaporodik a legelkeseredettebb családi és örökösödési perek száma — s végeredményben ki sem számítható kár éri azt a közönséget, amelyen az új eljárás segíteni akart: ki törődik azzal?

Senki, tekintetes Közjegyzői Kamara, az eredményt előidéző, de a munkadíjat már beszedett jegyző legkevésbé.

De éppen azért kell ezen tarthatatlan helyzet megváltoztatására törekedni a közjegyzői karnak, amely sohasem mulasztotta el az arra való törek-

vést, hogy a közjegyzői intézmény ne csak formailag, de lényegében is megfeleljen céljának és rendeltetésének és nem szünt meg küzdeni a jogbiztonságért és preventív jogvédelemért.

De törekednünk kell ezen tarthatatlan helyzet megszüntetésére saját existenciális érdekünkben is.

Bizonyára nincs köztünk senki, aki pillanatnyi haszonért a közjegyzői kar általános elvi álláspontját feladni hajlandó volna, — nincs, aki nem osztaná kiváló kartársainknak felfogását és törekvését a tiszta közjegyzőség, általános okirati kényszer stb. tekintetében.

De hol vagyunk ma ettől?

Talán nem járok messze az igazságtól, amikor azt állítom, hogy amíg titkos választójog nem lesz, amíg a közigazgatás államosítása meg nem történik, amíg tehát a községi jegyzőkre, mint kortesekre a mindenkori kormányoknak és honatyáknak szükségük van, — addig nem remélhetjük a mai egyedül álló helyzet megváltoztatását, nem remélhetjük, hogy a jegyző visszaadassék hivatásának és megszűnjön egy személyben a fél megbízottjaként magánmunkálatokat teljesíteni; élők közti szerződésekkel a hagyatéki eljárást megelőzni, ezekben mint gyámhatósági és adóügyi referens szerepelni s emellett az ilyen megbízásokat hivatalos hatalmával kikényszeríteni!

A jegyzők magánmunkálatai ellen való törekvésünk tehát bármily jogos és indokolt is, az belátható időig eredményre nem vezethet.

De nem remélhetjük a munka és hatáskörünk kiterjesztését sem, mert e téren viszont mindenütt a nálunk szintén hatalmasabb ügyvédi kar ellenzésével találkozunk.

Láttuk a közelmúltban, hogy ez az ellenzés nemcsak méltányos törekvéseinknek igyekszik gátat vetni, hanem még szerzett jogainkat is megnyirbálni törekszik.

Számolnunk kell tehát azzal, hogy a vidéki közjegyző megélhetésének alapja, sőt úgyszólván egyedüli forrása még hosszú ideig a hagyatéki eljárás marad.

Ha ezen jövedelmi forrás az utóbbi időben tapasztalt arányban csökkenik, akkor a falusi és vidéki-városi közjegyzők anyagi romlása s ezzel az intézmény romlása elkerülhetetlenné válik.

Nekünk nincs időnk megvárni a közjegyzői intézmény korszerű kiterjesztését, addig is, míg ez megtörténik, gyakorlatilag is el kell érünk annyit, amennyit már az ö. e.-ról szóló tételes törvény elméletben biztosít számunkra, t. i. a hagyatéki eljárás tényleg hatáskörünkben maradjon és az elől arra nem hivatott tényezők által különböző mesterkedésekkel elvonható ne legyen.

Ez az eredmény csak egy módon érhető el: ha a közeli rokonok — legalább a fel és lemenők közti mindennemű vagyoni jogi szerződésre az eddiginél szigorúbb alaki kellékek iratnak elő.

Természetes volna az ilyen jogügyleteknél érvényességi kellékként közokirati formát kívánni, hiszen mindazon indokok, amelyek a házastársak közti jogügyleteknél ezt szükségessé teszik, — emezeknél is megvannak; — az okirati kényszerről szóló törvényjavaslat előkészítésénél láttuk azonban, hogy minden ilyen törekvésünk az ügyvédi kar elkeseredett ellenzésével találkozott és megvalósíthatatlannak mondható.

Ha bármi csekélységet akarunk is tehát elérni, meg kell egyeznünk az ügyvédi karral és evégből meg kell hoznunk azt az önkéntes áldozatot, hogy ezen szerződésekre nem közokirati, hanem közjegyzői vagy ügyvédi okiratot kérünk.

Azon meggyőződésben, hogy az okirat kényszerről szóló javaslat hosszú időre lekerült a napirendről, tervezetet készítettem, mely szerint a vidéki közjegyzői és ügyvédi kamarák közös intézőbizottság által igyekeznének egyetlen cél eléréni és pedig törvényes intézkedést oly irányban, hogy a fel és lemenők közti mindennemű vagyoni jogi szerződés érvényéhez ügyvédi vagy közjegyzői okirat lenne szükséges.

Ez intézőbizottság csakis ezen — rendkívüli sürgős és fontos kérdéssel foglalkozott volna és került volna minden mást, ahol az ügyvéd és közjegyzői kar közt érdekellentét mutatkozhatnék.

Miután ez a kérdés — mint általában a jegyzői magánmunkálat kérdése — Budapestet egyáltalán nem érinti, annak intézését egy ilyen — a vidéki ügyvédekől és közjegyzőkből alakított közös intézőbizottság sikerrel vihette volna előre.

Már készen voltam a tervezet részleteivel is, midőn kezembe jutott a képviselőház igazságügyi bizottságának jelentése, mely szerint az okirati kényszerről szóló javaslat újra szőnyegre kerül és abban a fenti kérdés is, meg a telekkönyvi bekebelezések alakításának kérdése is szabályozást nyert.

Ez a tény — és a szabályozás módja — egyrészt az eredeti terv megfontolására készített, — másrészt azonban meggyőzött arról, hogy ez az ügy még fontosabbá vált, mint eddig volt és az ügyvédi és közjegyzői kamarák együttes fellépése még szükségesebb, mint azelőtt.

Amint ez az előző előterjesztésemből is kitűnik, a törvényjavaslat akként intézkedik, hogy

közokiratot kíván az egyenesági rokonok közt egész vagyonnak vagy hányadrészének — de nem egyes vagyontárgyaknak — átruházásánál. Minden más szerződésre az eddigi alaki szabályok érvényesek.

A telekkönyvi bekebelezésekre vonatkozóan:

Mindenféle telekkönyvi bekebelezéshez ügyvédi ellenjegyzést vagy közjegyzői hitelesítést kíván a javaslat, — de megengedi, hogy azon kis- és nagyközségekben, ahol közjegyző nincs, — a közjegyzői hitelesítést a községi előjáróság hitelesítése pótolja.

Első pillanatra talán nem látszik ki ennek a két rendelkezésnek veszedelme, de ha alaposan gondolkozunk rajtuk, látni fogjuk, hogy nemcsak a jogélethez lesznek károsak, hanem a vidéki közjegyzők és ügyvédek szempontjából egyenesen katasztrófát jelentenek!

Ennek mérlegelésénél nem szabad figyelmen kívül hagynunk azon tényt, hogy ez a két rendelkezés a budapesti ügyvédek és közjegyzők kívánságát és érdekét minden tekintetben kielégíti.

Nem irigységkép állapítom meg ezt, hiszen csak örülünk, hogy küzdelmünk legalább rájuk vonatkozóan sikerrel járt, — de az eredmény biztosítása végett kell rámutatnunk arra, hogy amit a törvény Budapestnek szánt, azt nyilván az országnak is szánta és annak szerencsétlen fogalmazásán nem

veszhet el — a közérdek sérelme mellett — az ország többi ügyvédjének és közjegyzőjének érdeke.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy Budapesten — az ügyvédi és közjegyzői szempontból számításba jövő — vagyon legnagyobb része: házból, ipari, gyári és kereskedelmi vállalatokból áll.

Ezeknek egyenesági rokonok közti átruházása a dolog természete szerint csak egészben vagy hányadrészekben történhetik, mert hiszen nem lehet — vagy nem szokásos — átruházni egy házból három szobát, gyárból vagy ipari üzemből egy-egy gépet, kereskedelmi üzletből bizonyos meghatározott ingókat, — hanem átruházás tárgyát ezeknél az egész vagyon vagy annak egy hányadrésze szokta képezni.

Budapesten tehát — az okirat nélkül átruházható ingóságoktól eltekintve — a törvény biztosítja azon közérdekű kívánságunkat, hogy az ily átruházás legalább egyenesági rokonok között csak közokirattal történhetik.

De biztosítja a budapesti ügyvédi és közjegyzői kar érdekét telekkönyvi ügyekben is, hiszen ott a községi előjáróságok hitelesítéséről nem lehet szó, tehát minden telekkönyvi bekebelezést célzó beadványt vagy annak alapját képező okiratot vagy ügyvédnek kell készíteni, vagy közjegyzőnek hitelesíteni.

Szó sincs róla, — ez sem minden, amit a budapesti ügyvédi és közjegyzői kar joggal kívánhat, — de legalább ebben a két kérdésben jelentős eredmény.

Számolnunk kell tehát azzal, hogy ha a javaslat ebben a formában törvényt válik, — annak megváltoztatása vagy megbolygatása nem lesz a budapesti ügyvédi és közjegyzői kar érdekében való és részünkről legfeljebb kollégialis és hallgatolagos támogatásra, de nem intenzív küzdelemre számíthatunk.

De figyelembe kell vennünk azon közismert tényt is, hogy valamely törvény módosítása — pláne egy évekig készült és ezer akadállyal találkozott olyan törvény módosítása, mint az okirati kényszerről szóló, — hosszú ideig szinte lehetetlen és sokkal nehezebb, mint az erre vonatkozó javaslat helyesbítése: minden érdekünk amellettszól tehát, hogy már a javaslatban igyekezzünk érdekeinket megóvni és ne várjuk meg egy ránk nézve káros törvény meghozatalát.

Már pedig, hogy ez a törvény a vidéki közjegyzői és ügyvédi kar szempontjából nemcsak nem javítana, hanem rontana a helyzetet, — az első pillanatra nyilvánvaló.

Faluhelyen s általában Budapestet kivéve, az országban a vagyon legnagyobb részét mezőgazdasági ingatlanok és annak felszerelése képezi.

Az ilyen vagyon pedig egyedileg meghatározott vagyontárgyak átadásával is átruházható.

Az a zsellér, akinek csak 2 hold földje és 1 háza van, éppen úgy átruházhatja a törvényjavaslat értelmében közokirat nélkül házat és egyik hold földjét a fiára, — mint ahogy a 100 holdas gazda is átadhat gyermekeinek közokirat nélkül telekkönyvi számok szerint megjelölve, tehát egyedileg meghatározva 99 hold földet, anélkül, hogy ehhez közokirat lenne szükséges!

A változás mindössze annyi lesz, hogy a jegyző nem az egész vagyont vagy hányadrészét fogja szerződésbe venni, hanem osztályt csinál, egyedileg

meghatározza a megajándékozottnak jutalékát, meghagy egy csekélységet az ajándékozónak, hogy kikerülje a közokirati kényszert!

A javaslat ezen részével csak annyit nyernek a vidéki közjegyzők, hogy több lesz az ingyenes hagyatékuk és munkájuk, de még az eddigénél is kevesebb a jövedelmük.

Ugyanezzel az eredménnyel jár a vidéki ügyvédi és közjegyzői karra a törvényjavaslat másik rendelkezése is, mert hiszen a városokban eddig is ügyvéd vagy közjegyző csinálta a beadványok legnagyobb részét, kis- és nagyközségekben pedig az előjáróságok hitelesítési joga folytán — ezután is az eddigi kezek fogják ezeket készíteni!

Emellett meg lesz a törvénynek az a — ránk nézve romboló hatása, hogy a községi előjáróság vagyis a jegyző hitelesítési joga a nagyközönség előtt egyenrangúvá válik a közjegyzői hitelesítéssel vagy az ügyvédi ellenjegyzéssel!

Hogy tehát ez ellen a törvényjavaslat ellen, helyesebben ennek módosítása végett a vidéki közjegyzői és ügyvédi karnak saját érdekében — de közérdekből is, mert hiszen a javaslat szerencsétlen fogalmazása ezer vitára adhat alkalmat — mindent el kell követni, az azt hiszem: kétségtelen.

Tekintettel azonban arra, hogy a javaslat állítólag az ügyvédi és közjegyzői kar megegyezésével jött létre, — nem merném már azt az indítványt tenni, hogy a meglévő szöveg módosítását kívánjuk.

Nem kívánhatjuk a budapesti ügyvédi és közjegyzői kartól, hogy a javaslatban részükre mutatkozó előnyt feiadják vagy akárcsak kozkázassák is.

Olyan *kiegészítésre* kell törekednünk, mely az ő biztosított érdekeik mellett a mi érdekeinket is megóvja.

Ilyen kiegészítésnek látszik az egyenesági rokonok ügyleteinél a javaslat szövege után következő pont:

„Budapest székesfőváros területét kivéve, ügyvéd vagy közjegyző által készített okirat lenne szükséges az egyenesági rokonok közt minden vagyona-átruházásnál, — kivéve ingóságok átruházását tartalmazó oly szerződéseknél, amikor az ingót a jogosított birtokába is veszi.“

A telekkönyvi ügyekben pedig mindössze a községi előjáróságok hitelesítési jogát kellene teljesen, vagy legalább bizonyos értékhatárig megszüntetni s a javaslatnak erre vonatkozó részét egyszerűen törölni.

Azt hiszem, ezen közérdekű törekvésünkben magunk mellett találjuk budapesti kartársainkat is, de hiszem azt is, hogy a vidéki ügyvédi és közjegyzői kar együttes fellépése elhárítaná rólunk azt a katasztrófát, amit én a javaslatban látok.

Evégből kérem a csatolt határozati javaslat elfogadását és egy közös országos intéző-bizottság szervezésének elhatározását, mely bizottság feladata — ismételtén csak az lesz, — hogy ezen egyetlen egy — immár csak bennünket vidéki közjegyzőket és a vidéki ügyvédi kart érdeklő kérdés a javaslat mostani szövegének meghagyása mellett, annak egyszerű kiegészítésével megoldja.

Teljes tisztelettel:

Dr. Östör Lajos
soproni kir. közjegyző.

A debreceni kir. közjegyzői kamara határozata a szombathelyi kamara határozata tárgyában.

Határozat.

A debreceni kir. közjegyzői Kamara a szombathelyi kir. közjegyzői Kamarának hozzájárulás és hasonló intézkedés végett áttett határozatához az előadandó okokból nem járul hozzá.

Minthogy a megküldött határozat az egész kir. közjegyzői testület érdekében álló kérdést vetett fel, a debreceni kir. közjegyzői Kamara a kezdeményezett mozgalomnak megfelelő úton való folytatása céljából ezt a határozatát átteszi a Kamaraközi Értekezlethez és valamennyi kir. közjegyzői Kamarának megküldi.

Indokolás.

Némely jogügylet kötelező irásbafoglalásáról a képviselőház igazságügyi bizottsága által a Képviselőházhoz 1055. szám alatt 1930. év október 22. napján beterjesztett jelentéssel módosított 809. számú törvényjavaslat kétségtelenül nem elégíti ki sem a közérdeket, sem a kir. közjegyzői, sem az ügyvédi kar jogos kívánságait és továbbra is tág teret enged a joghoz nem értő egyének által való okirat készítésnek, amiért sok részben módosításra szorúna.

Úgy a közérdeknek, mint a kir. közjegyzői és ügyvédi kar érdekeinek megfelelően a szombathelyi kir. közjegyzői Kamara megküldött határozatában javasolt az a módosítás, amely szerint:

a.) egyenes ági rokonok közti minden vagyoni szerződés érvényéhez közokirat, vagy bejegyzett ügyvéd által készített magánokirat legyea szükséges,

b.) telekkönyvi bekebelezéseknél a községi előjáróság előtti aláírás, mint érvényességük mellőztessék, vagy legalább bizonyos értékhatárra szoríttassék,

ha a határozat a módosítást nem akként javasolná, hogy az ne terjedjen ki *Budapest székesfőváros* területére.

Annak megállapítása mellett, hogy „az csak a vidéki kir. közjegyzői és ügyvédi kart érdekli“, a szombathelyi kir. közjegyzői Kamara ezen módosításokról szóló határozatát azzal a felkéréssel küldötte meg a vidéki kir. közjegyzői Kamarának, hogy ezen határozatot „változatlanul“ elfogadva, a megalkandó közös intézőbizottságba két-két tagot delegáljanak.

A törvényjavaslat tervezett módosításának szükségességét és hasznosságát a Kamara örömmel elismeri, azonban a határozatot elvi okokból — sajnálatára — nem teheti magáévá.

A Kamara felfogása szerint elvi kérdésekben, tehát legelső sorban valamely sérelmes törvényhozási intézkedés módosításának kérdésében is — a közjegyzői kar valamennyi tagjának karöltve kell eljárni és ilyen kérdések csak valamennyi kir. közjegyző képviselétének meghallgatása után intézhetők el. Akkor, amikor fontos kari érdekekből folyó országos mozgalom megindításáról van szó, a kari egység elvének szempontjából feltétlenül szükséges az, hogy az ilyen mozgalomban a kir. közjegyzői kar egyeteme résztvegyen és ahhoz hozzászóljon valamennyi kir. közjegyzői Kamara.

Kamaránk tehát semmiképpen sem járulhat hozzá olyan akcióhoz, amely a kir. közjegyzői kar egységének figyelmenkívül hagyásával csupán a vidéki kir. közjegyzői Kamarák hozzászólása után súlyos jelentőségű és a Kamara meggyőződése szerint a kar egyetemét érdeklő törvényjavaslat módosítása tárgyában fellépni és így a javasolt intéző bizottságba tagok kiküldését mellőzi, mert a kir. közjegyzői kar egyetemes érdekű kérdéseinek megvitatására hivatott szerve már van: a Kamaraközi Értekezlet, amely nemcsak a vidéki kir. közjegyzői Kamarák, hanem valamennyi kir. közjegyzői Kamara hozzászólása után határoz. A Kamara az előadottak szerint fölöslegesnek tartja a tervezett új intézőbizottság megalakítását és azt véli helyesnek, hogy a felvetett kérdés valamennyi kir. közjegyzői Kamara érdemi hozzászólása után a Kamaraközi Értekezlethez tétessék át.

De nem járulhat hozzá a kamara a szombathelyi kir. közjegyzői Kamara határozatához azért sem, mert az annak alapjául szolgáló dr. Östör Lajos soproni kir. közjegyző által a szombathelyi kir. közjegyzői Kamarához benyújtott, különben igen értékes javaslat megokolását nem fogadhatja el.

A javaslat és annak alapján a megküldött kamarai határozat azon részében, hogy a tervezett módosítást csak „Budapest székesfőváros területét kivéve“ tartja megvalósítandónak, az indítványozónak a megkereső Kamara által elfogadott abbeli megállapításán alapszik, hogy a törvényjavaslat 11. § II. 1. pontja és 12. §-a budapesti ügyvédek és kir. közjegyzők kívánságát és érdekét minden tekintetben kielégíthetik.

Kamaránkat nem nyugtatja meg a kizárólagosan egyéni megítélésen alapuló az a megállapítás, hogy a törvényjavaslat rendelkezése a budapesti kir. közjegyzői kart kielégítené, — amit a szombathelyi kir. közjegyzői Kamara az indítványt benyújtó dr. Östör Lajos soproni kir. közjegyző abbeli jogi fejtegetésére alapít, hogy Budapesten a közjegyzői szempontból számításba jövő vagyon legnagyobb része házból, ipari, gyári és kereskedelmi vállalatokból áll, amelyeknek egyenesági rokonok közti átruházása a dolog természete szerint csak egészben, vagy hányadrészben történhetik és így a törvényjavaslat 11. §. II. 1. pontja szerint közokiratba foglalandó.

Kamaránk nem osztja azt a felfogást, hogy ebben a tekintetben a budapesti és vidéki kir. közjegyzők közt akármilyen különbség is volna, mert — véleményünk szerint — a 9. §. I. pontján alapuló ügylet a gyakorlatban csak halálesetre szóló intézkedés formájában fordul elő.

Azt hisszük, hogy vagyonnak, mint egésznek, vagy részének *élők közt* való átruházása vajmi ritkán, sőt talán sohasem tárgya közjegyzői, vagy akár más okiratnak és egész vagyont, tehát ingók, ingatlanok és vagyoni értékű jogosítványoknak *összességét* vagy mindezek osztatlan hányadát nem szokás *élők közt* átruházni, amire tudunkkal egyikünk gyakorlatában sem volt még példa. Vagyonösszesség átruházása csupán még meg nem nyílt örökség várományának *élők közt* való átruházása esetében fordulhat nagyritkán elő, az egyedileg meghatározott vagyontárgyak átruházásánál pedig a törvényjavaslat nem kíván közjegyzői okiratot.

Nem éri el tehát a törvényjavaslat a kívánt preventív jogvédelmi célt, mert a gyakorlatban sem vidéken, sem Budapest székesfőváros területén a szerződő felek nem a „vagyont, mint egészet, vagy annak egy részét“ fogják átruházni, hanem mindig az egyedileg meghatározott vagyontárgyakat, ami

természetes is, hiszen ingatlant nem is lehet másképp átruházni, mint egyedileg meghatározva.

Feltéve, de meg nem engedve, ha az indítványt tévő dr. Östör Lajos soproni kir. közjegyzőnek a budapesti és vidéki kir. közjegyző közt különbséget tévő érvelése megállana: akkor is a budapesti kir. közjegyzői Kamara területéhez tartozó vidéki és Budapest székesfőváros II. kerületében működő kir. közjegyzők érdeke semmiben sem különbözik az egyéb Kamarák területén működő kir. közjegyzők érdekétől.

Igy tehát Kamaránk az előzők alapján azt állapította meg, hogy a módosított törvényjavaslat egyformán hátrányos úgy a budapesti, mint a vidéki kir. közjegyzői karra és ebből az okból, de az előbb kifejtett elvi okból is Kamaránk a szombathelyi kir. közjegyzői Kamara javaslatát nem fogadta el.

Kamaránk megemlíti azt a tévedést is, hogy Budapest II. kerületében is van két kir. közjegyző, akiknek működési köre vidéki községekre is kiterjed és ehhez hozzáüzi, hogy a Székesfővárosban nagyon sok olyan tényező működik, amelyeknek az egyenesági rokonok közti vagyoni jogi okiratszerzésből való kizárása a törvényjavaslat kitűzött céljának elérése érdekében feltétlenül kívánatos.

Kelt a debreceni kir. közjegyzői Kamarának Debrecenben, 1931. év augusztus hó 15. napján tartott üléséből.

Ellentétek a szombathelyi kamara 30/6-1931. kk. számú határozata körül.

Irta: *dr. Kovách Dénes* kir. közjegyzőhelyettes.

Az igazságügyminiszter által 809. szám alatt „*egyres jogügyletek kötelező írásba foglalásáról és az ezzel kapcsolatos rendelkezésekről*“ beterjesztett törvényjavaslatot a feloszlott országgyűlés képviselőházának igazságügyi bizottsága letárgyalta és 1055 szám alatt 1930. év október hó 22. napján kelt jelentésével a képviselőház elé terjesztette. Minthogy azóta a képviselőházat feloszlatták, a javaslatot az igazságügyi kormány új tárgyalás végett újból be fogja terjeszteni.

Természetes a mostani időpont volna a legalkalmasabb arra, hogy az újból beterjesztendő törvényjavaslat esetleges módosítása tárgyában a kir. közjegyzői kar kívánságai az igazságügyminisztérium elé terjesztessenek, — noha félős, hogy megmozdulásunk a gazdasági és politikai helyzet folytán sikertelen marad.

E részben mindannyian nagy örömmel üdvözölhetjük a Szombathelyi Kamarának dr. Östör Lajos soproni kir. közjegyző úr

javaslatára 30/6-1931. kk. számú, — a kir. közjegyzői kar túlnyomó többségének megküldött, határozatával tett kezdeményezését.

Bármennyire szükségesnek tartjuk is azonban a törvényjavaslat módosítását és az e cél érdekében megindítandó mindennemű mozgalmat, — mégis helyeselnünk kell a Debreceni Kamara 468/1931. kjk. számú, — lapunk más helyén közölt határozatát, — amellyel a megindított mozgalomhoz hozzá nem járult és a javasolt új intéző bizottságba kiküldöttek delegálását megtagadta.

A Debreceni Kamara elutasító határozata elvi okokon alapul.

Minden olyan kérdésben, amely a kir. közjegyzői ügykör bármilyen irányban való megváltoztatására vonatkozik, az egész kir. közjegyzői Kar érdekelt, mert a kir. közjegyzői állás mindenütt egy és azonos, tekintet nélkül a székhely különbözőségére, de még ha nem is volna az, még abban az esetben is *valamennyi* kir. közjegyzői Kamara együttes és egységes állásfoglalása a kívánatos és szükséges.

Nem lehet tehát helyeselni a szombathelyi Kamara akcióját azon részében, hogy határozatát csak a vidéki Kamaráknak küldötte meg, a budapesti Kamarának pedig nem, holott a Budapesti Kamarához a vidéki kir. közjegyzők tekintélyes száma tartozik, — eltekintve attól, hogy Budapest II. kerületében lévő két kir. közjegyző működési köre vidéki községekre is kiterjed és így éppen a szombathelyi Kamara határozatának indokai szerint is, ez ügyben ugyanúgy érdekelték, mint a vidéki kir. közjegyzők.

De nem oszthatjuk a Szombathelyi kir. közjegyzői Kamara határozata indokolásának azt a részét sem, hogy a törvényjavaslatnak a képviselőház igazságügyi bizottsága által elfogadott és megállapított szövege a budapesti kir. közjegyzők érdekeit kielégítené. Ennek az eldöntésére elsősorban a Budapesti Kamara és a budapesti kir. közjegyzők volnának hivatottak, — akiknek azonban a Szombathelyi Kamara határozata meg nem küldetvén, nem is állott módjukban a kérdéshez hozzászólni. Véleményem szerint a törvényjavaslat mai szövege a budapesti kir. közjegyzők érdekeit éppen oly kevésbé elégíti ki, mint a vidékiekét, de mindentől eltekintve, nem lehet és nem szabad arra az útra tévedni, hogy a Karon belül magunk tegyünk megkülönböztetéseket az egyes kir. közjegyzők székhelyének különbözősége alapján.

E ponton mindjárt rá kell térnünk a törvényjavaslatra és annak a Szombathelyi Kamara által javasolt módosítására, amely azonban nem terjedne ki a budapesti kir. közjegyzőkre.

Magánjogunk vagyon alatt valamely személy ingóinak, ingatlanainak és vagyoni jogi jellegű jogosítványainak *összességét* érti, — amely összesség azonban sem egészében, sem osztatlan hányadrésében nem forgalom tárgya és élők közti jogügylettel a gyakorlatban nem ruháztatik át. Magánjogunk az universalis successiót csak öröklés esetében ismeri!

A törvény-alkotásnak pedig nem az volna a célja, hogy elméletben talán lehetséges, de gyakorlatban megvalósíthatatlan új jogügyleteket statuáljon, hanem az, hogy a jogélet kívánalmaihoz alkalmazkodva a preventív jogvédelem eszméjét a lehetőséghez képest megvalósítsa.

A törvényjavaslat 11. §. II. része az egyenes ági rokonok közt kötött vagyoni jogi ügyletek közül az úgynevezett osztályos egyezségeket, szülők és gyermekek közt kötött ajándékozási és vagyonmegosztási szerződéseket s közjegyzői okirat formalizmusával és ebből folyó fokozottabb védelmével kívánja körül bástyázni avégből, hogy a szülők által tett osztályok körül a mai állapot mellett oly gyakori perek lehetőségét csökkentse.

A törvényjavaslat mai szövegezése a kívánt célt nem éri el. Akkor amikor a javaslat 11. §. II. 1. pontja az egyenes ági rokonok ügyletei közül közjegyzői okiratot kíván: „vagyonnak (ide értve az örökséget is) mint egésznek, vagy hányadrésének, de nem egyedileg meghatározott egyes vagyontárgyaknak átruházása és haszonélvezettel terheléséhez“, — olyan ügyletekre állapítja meg a közjegyzői kényszert, amelyek sem Budapesten, sem vidéken *soha* előfordulni nem fognak, azért, mert a gyakorlatban a jogügyletek tárgya mindig egyedileg lesz meghatározva, — amihez pedig a javaslat szerint nem kell közjegyzői okirat.

Vajjon melyik közjegyző praxisában fordult már elő, hogy valaki vagyonát, mint egészet, vagy annak osztatlan hányadát élők közti jogügylettel másra átruházta volna? Valószínű, hogy ilyen okiratot egyik közjegyző sem készített még.

Kívánatos és hasznos volna a Szombathelyi kir. közjegyzői Kamara határozatában javasolt az a módosítás, hogy egyenes ági rokonok közt kötött minden vagyoni jogi szerződés érvényéhez közjegyzői okirat, vagy bejegyzett ügyvéd által készített magánokirat legyen szükséges, — azonban nemcsak vidéken, hanem Budapest székesfőváros területén is, ahol ugyan községi jegyzők nincsenek, de a zugirások nagy tömege veszélyezteti a jogkereső közönség érdekeit.

E módosítás elérése érdekében tehát nem csak a vidéki Kamarák közreműködése, hanem a budapesti kir. közjegyzői Kamara részvétele mellett megindítandó közös fellépésre van szükség, mert a kérdés mindannyiunk legvitálisabb érdekeit érinti és a kir. közjegyzői Kar egysége is ezt kívánja meg.

Közlemények.

Halálozás. *Cseh Jenő dr.* budapesti kir. közjegyzőhelyettes, v. székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag f. é. szeptember hó 8-án, hosszú betegeskedés után elhunyt.

Megboldogult kartársunkban a kar egyik igen kiváló, nagyra hivatott tagját veszítette el, akinek 50 esztendő koráig — a pályán töltött mintaszerű, önfeláldozó hosszú szolgálata dacára — a most uralkodó kinevezési rendszer mellett kinevezéshez jutnia nem sikerült, pedig kivételes egyéniségénél fogva minden vonatkozásban csak díszére lett volna a közjegyzői karnak.

Temetése — a székesfőváros által adományozott dízsírhelyen — szeptember 11-én ment óriási részvét mellett végbe, a gyászolók közt *Janits Imre dr.* kamarai elnök személyes vezetésével nagyszámban voltak kir. közjegyzők és helyettesek, a ravatalt elborító koszorúk közt ott volt a budapesti kir. közjegyzői kamara, az Országos Egyesület, a Helyettesek Országos Egyesületének koszorúja; a sírnál az utóbb említett egyesület nevében *Szakáts István dr.* kir. közjegyzőhelyettes mondott bucsúszavakat.

Megboldogult kartársunk emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Kitüntetés. A kormányzó *Elbel Tibor dr.* karcagi kir. közjegyzőt a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.

Jubileum. *Kovaliczky Elek dr.* m. kir. kormányfőtanácsos sátoraljaúj helyi kir. közjegyző nemrég töltötte be a közjegyzői pályán való működésének 40. évét.

Főlöszleges arra rámutatnunk, hogy a jubiláns egyéniségénél, nagyértékű irodalmi munkásságánál, a közjegyzői intézmény érdekében végzett igen jelentős munkálkodásánál fogva milyen kiválósága karunknak.

A kar nevében őszinte szeretettel köszöntjük a jubilánst s buzgó szívvel kérjük rá az Úristen áldását.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter a következő *gyakorló ügyvédek*et nevezte újabban ki kir. közjegyzőkké:

Tarnai Tibor dr.-t Jászberénybe,
Csák Szilárd dr.-t Sárbogárdra és
Iváncsy István dr.-t Paksra.

A kir. közjegyzőhelyettesek érdemes gárdájára mélyen sérelmes ezen kinevezési rendszerrel szemben, hogy ezek minden érdemük és rátermettségük dacára *holtig* hiába várnak a kinevezésre, míg karonkívüliek — csak a jó Isten tudja minő elhivatottságnál fogva, vagy mi más okból könnyűszerrel kinevezést kapnak, — mindannyiszor felemeltük szavunkat, de — sajnos — hiába.

Kifejezést adunk itt ama széltében hallott nézetnek, hogy e rendszernek a közjegyzőhelyettesek javára való megváltoztatása érdekében most már erőteljes intervencióra, esetleg demonstrációra van az illetékesek (Kamarák, Országos Egyesület, a kar felsőházi képviselője) részéről szükség.

Amikor megint csak kiemeljük, hogy a karban széltében hallott megjegyzések s a mi szerény megjegyzéseink nem irányulnak az újonnan kinevezetteknek — egyébként előttünk ismeretlen személye ellen s csak a helyettesek érdekében emelünk és emeltünk mindenkor szót, — bizonyos rezignációval olvassuk el újra és újra a jelenlegi igazságügyminiszternek hivatalbalépése alkalmából a budapesti Közjegyzői Kamara, majd a Magyarországi kir. közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete üdvözlésére tett s lapunk XXVII. évf. 2. és 3. számában közölt, új érát jelentő vonatkozó kijelentéseit.

A Nyugdíjintézet — melynek áldását akkor lehet közvetlenül értékelni, amikor egy nyugdíjintézeti tag család hátrahagyásával elhal — f. évi október hó 1.-vel tudvalevőleg megkezdte a nyugdíjak és segélyek fizetését. A Nyugdíjintézet vezetősége, valamint a nyugdíjintézeti pénzek kezelésével megbízott pénzügyintézet valóban nagy, odaadó munkásságot fejtettek ki annak érdekében, hogy a kezdet nehézségei minél gyorsabban leküzdetvén, a rendes mederben simán folyják az ügyvitel. Meg kell állapítani, hogy sem a vezetőség, sem a pénzügyintézet részéről a legcsekélyebb mulasztás vagy hanyagság nem fordult elő, ami kezdeti nehézségek voltak, azok egyszerűen csak a Szabályzat nem ismeréséből vagy félreértéséből keletkeztek s amelyek persze a nyugdíjintézeti vezetőség és a pénzügyintézet amúgy is jelentékeny munkáját sok felesleges levelezéssel szaporították.

E sorok célja e félreértések eliminálása és az ügymenetének rendes mederbe való terelése — a nyugdíjszabályzat legfontosabb s leggyakorlatibb rendelkezéseinek rövid ismertetése által.

A) A nyugdíjintézeti törzskönyvek — melyekre a költségvetés és járulékok kiszámíthatása érdekében van szükség — *mielőbb felfektetendők és állandóan ajour tartandók.*

Evégből szükséges, hogy 1., a törzskönyvhöz szükséges adatok a Nyugdíjintézethez — ennek ezirányú ismételt felhívására — most már haladéktalanul beküldessenek; 2. minden a jövőben előforduló s a végellátás szempontjából jelentőséggel bíró változás (házasságkötés, gyermek születése, elhalálozás stb.) a Nyugdíjintézettel közöltessék; a kamarák pedig közjegyzők, helyettesek és jelöltek bejegyzését s törlését pedig az esetekben, ha azok nyugdíjegyleti tagok, a Nyugdíjintézettel közöljék.

B) A Szab 42. §-a szerint a járulékok minden hó 10 ik napjáig a Nyugdíjintézethez — illetve ennek rendelkezése folytán a pénzkezeléssel megbízott pénzintézethez — *közvetlenül* fizetendők.

A Nyugdíjintézet minden tag részére kellő számú postatakarékpénztári befizetési lapot bocsátott rendelkezésre, melyek — a portó megtakarítása végett — „kincstári szolgálat” jelzésűek.

Minden nyugdíjintézeti tagot (közjegyző, helyettes, jelölt) kér az Intézet, hogy ezek felhasználásával fizesse a járulékot és a befizetési lap hátlapján; jelesül annak „az átutalás rendeltetésére vonatkozó esetleges további utasítás” rovatát töltse ki minden esetben ekként: X. Y. . .-i kir. közjegyző 1931. okt. hóra eső 45 P nyugdíjjáruléka, vagy X. Y. Z. Z. . .-i kir. közjegyző helyettesének 1931. okt. hóra eső nyugdíjjáruléka.

Célszerűségi szempontból az a helyes, ha minden közjegyző helyettes és jelölt külön befizetési lapon küldi járulékát.

a) A nyugdíjjogosultságok tárgyában a kamarák határoznak. E határozat — a kamara hivatalos könyveiből kitűnő s a kérvény mellékleteinek adatainak (44. §. 2. bek.) feltüntetésével — minden esetben indokolandó, mert a Nyugdíjintézet különben nem tudhatja, nem kell-e döntőbíróshoz folyamodnia.

A segély iránti kérelmek tekintetében a kamara határozata csak úgy szólhat, javasolja vagy nem javasolja. Annak u. i., hogy a Nyugdíjintézet segélyt engedélyezhessen — előfeltétele, hogy a kamara azt javasolja. Tehát ha a kamara nem javasolja, a Nyugdíjintézet nem engedélyezheti a segélyt, viszont ha a kamara

javasolja, ebből magából még nem következik a segély engedélyezése.

Egyes felmerült esetekre tekintettel a Nyugdíjintézet rámutat még a következőkre:

a közjegyzőkre és helyettesekre nézve a Nyugdíjintézeti tagság kötelező (1930:IV. t.-c. 2. §.), közjegyző részéről előterjesztett oly kérelem tehát, hogy nem kíván az intézet tagja lenni, figyelembe nem vehető;

ha valamely közjegyzői állás megüresedett, a reá kirótt járulékot az iroda vezetésével megbízott helyettes folytatólag köteles fizetni (40. §. 8. bek.);

helyettesek és jelöltek járulékát a közjegyző vonja le azok illetményeiből (39. §. 1. bek. első mondat), ennek elmulasztása fegyelmi vétség (39. §. 2. bek.) is;

a kellő időben be nem fizetett járulék (saját, helyettesi és jelölti) behajtása végett a kamara birói végrehajtást rendel el (42. §. 2. bek.) s ha a késelem vétkes. A nem-vétkesség kifogása bizonyítandó és pedig a hátralékos által az eljárás során és ha hátralékos hátralékát a kamara felszólításának átvételétől számított 8 nap alatt meg nem fizeti, — e tényállás ex lege fegyelmi vétség s a kamara e tényállás mellett *köteles* a fegyelmi bírósághoz előterjesztést tenni.

A közjegyzői költségek ügyében egyik fővárosi hétfői lapban nemrégiben az alábbi hangulatkeltő, de alaptalan cikk látott napvilágot:

„Le kell szállítani a közjegyzői díjakat. Váltóóvások kocsipénzekkel. A bankrendeletek, a váltófizetések ideiglenes meghosszabbítása, illetőleg a halasztó rendelkezések felfüggesztése azt eredményezte, hogy egyszerre igen nagy tömegű váltót kellett volna beváltani. Természetesen ezeknek a váltóknak nagy részét nem tudták kellő időben beváltani, úgyhogy megdöbbenően nagyszámú váltó került a napokban óvatolásra. A közjegyzőket ügyfeleik valósággal megrohanták óvatolási megbízásokkal és volt olyan közjegyző, aki a sürgős halasztást nem tűró munka elvégzésére egész személyzetét mozgósította.

Autótaxin száguldozták be a várost a közjegyzők és bizony sok helyen épp hogy bekukkantottak a szenvedő félhez és már vették is fel az óvást. Ez idáig rendjén is volna, — a törvény írja elő, — azonban az már nincs rendjén és sürgősen segíteni kell, hogy a mai nyomorult helyzetben, amikor az a szegény iparos, vagy kereskedő képtelen a váltólejáratra szükséges pénzt összeszedni, még külön magas birsággal, a közjegyzői óvási díjjal is sújtsák. Lehetetlen helyzet az, hogy például egy 1900 pengőt kitevő váltó óvási költsége 1434 pengő legyen a következő részletezés alapján:

Óvásdíj 9.88 P, bélyeg 1.68 P, másolat —.50 P, kocsibér 2.— P, forgalmiadó —.28 P összesen 14.34 P, teljesen igazságtalan, hogy némelyik közjegyző minden egyes félnél 1—2—3 pengő kocsipénzt számít fel, holott némelyik egy-egy napon és egy-egy taxival 15—20 óvást is felvesz. Amikor ilyen gyakoriak a váltó óvatolások, akkor revízió alá kell venni a közjegyzői díjszabásokat is, mert a mai nagyságukban ezek semmi szín alatt sem maradhatnak fenn. A Magyar Hétfő szerkesztőségéhez beérkezett igen sok ilyen irányú panaszról azt láthatjuk, hogy a kereskedő és iparostársadalmat ezek az abnormisan nagy és gyakori költségek igen elkésérik és éppen ezért követeljük a közjegyzői díjszabásoknak a mai viszonyokhoz való szabályozását.

Főlöszlegesen szót vesztegetni a cikk alaptalanságára, csupán azért tesszük ezt szóvá, hogy ezuttal is ismételtén kérjük a kartársakat nemcsak a díjrendelet legminuciózusabb betartására, (amit meggyőződésünk szerint felesleges is kérni), hanem ezen túl az eset körülményeihez képest a méltányosság lehető gyakorlására. (V. ö. a debreceni kamarának e számunkban közölt közgyűlési jegyzőkönyve).

Alappal, alap nélkül-e, de sok nem jóakarátú, sőt irígy tekintet figyel bennünket s ez a mentalitás nem csinál abból lelkiismereti kérdést, hogy alap nélküli támadásoknak ne tegyen ki bennünket, melyeket a felületes olvasó kritika nélkül készpénznek vesz.

Az állami nyugdíjas kartársak állami nyugdíjjárulékaikra vonatkozólag *Jakab Zoltán dr.* szentesi kir. közjegyző a szegedi kamara közgyűlésén az alábbi — indokolásával együtt leközölt — indítványt terjesztette elő, melyet a kamarai közgyűlés egyhangúlag el is fogadott.

Ezt az indítványt bizonyos fenntartással teszik magukévá. Nevezetesen azzal, hogy ezzel legalább is egyidejűleg kell bekövetkeznie a sok más, köztudomás szerint óriási, más — leginkább sinecurákból eredő — jövedelmeket élvező állami nyugdíjasoknak a nyugdíjjárulékról való lemondásának.

Az indítvány a következő:

A szegedi kir. közjegyzői kamara fellívja a területén működő azon kir. közjegyzőket, akik a kir. kincstártól, mint nyugalmazott állami tisztviselők nyugdíj járulékokat élveznek, ezen járulékaikat a legközelebbi hónaptól kezdve ne vegyék igénybe, hanem a nyugdíjigény fenntartásával mindaddig, amíg tényleg működő kir. közjegyzők, ezen javadalmazásukról mondjanak le.

Ezen határozat az összes társ kir. közjegyzői Kamarákkal közölletik.

Megokolás.

Jelen határozati javaslat azon javaslatok közé tartozik, amelyek bővebb megokolást nem igényelnek. Javaslatom megokolásánál elégséges a mindenki által ismert tényekre utalni.

Ezer sebből vérző szeretett Hazánk léte vagy nem léte és így mindannyiunk jó avagy balsorsa függ attól, hogy államférfiaink ezen felette súlyos gazdasági helyzetből a kivezető utat megtalálják.

Hosszú idő óta jelennek meg a napi sajtóban közlemények és felhívások részint egyesek, részint testületek sugalmazásából az álláshalmazások a többszörös több cimeni jövedelmet élvezők ellen. Ezen cikkek intenciója az, hogy az ily anomáliák megszüntetésével részben új emberek, az úgynevezett 30 évesek juthassanak elhelyezkedéshez, részben pedig a kir. kincstár szabaduljon meg a nyomasztó nagy nyugdíjterhek bármily kis részétől is.

Karunk ezen hírlapi felhívásunkat, mint kétségtelenül igen nagy részben jogosakat, méltányosakat és igazságosakat meg kell értse és nem szabad bevárnunk azt, hogy személyi adatok szolgáltatásával akár egyesek, akár társadalmi egyesületek keressenek meg. Temünk kell tehát magunknak már most megfelelő lépéseket és pedig azt, amit javasoltam is, hogy hívjuk fel, várjuk el azon kartársainktól, akik a kir. kincstártól rendes nyugdíjat élveztek, a nyugdíjjárulékaikat havonta felvették, a járulékokról nyugdíjigényük fenntartásával mondjanak le.

Határozott törvényes rendelkezés arra, hogy kir. közjegyző, mint nyugalmazott köztisztviselő nyugdíjat nem élvezhet, — *nincs*. A törvény intenciója az, hogy senki a kir. kincstárból kétszeres jogcímen javadalmazást nem igényelhet.

Vannak álláspontok, melyek a tényleg működő kir. közjegyző közjegyzői kinevezése előtti már megvált nyugdíjjogosultságának a közjegyzői tényleges működés alatti szünetelését vitatják azzal érvelve, hogy ha nem is élvez a tényleg működő kir. közjegyző közjegyzői állásában a kir. kincstártól javadalmazást, újabb állásához kinevezés útján jutott. —

Hogy megilleti-e a tényleg működő kir. közjegyzőt a működése ideje alatt is a kir. kincstár által utalványozott nyugdíj, vagy nem, e felett pro és contra vitázni lehet. Mai viszonyok mellett ezt vita tárgyává tenni nem lehet, nem pedig azért, mert ha vitán felül áll is, hogy a nyugdíj összege megilleti a tényleg működő kir. közjegyzőt, szeretett Hazánk érdekében áldozatokat kell hozni, áldozatokat pedig különösen azoknak, akiknek megadatott az, hogy áldozatot hozhatnak.

Nem nagy összegekről, havi pár ezer pengőről lehet csak szó, mert a működő kir. közjegyzőknek átlag öt százaléka lehet, aki mint nyugalmazott köztisztviselő lett kinevezve, azonban akkor, amikor Hazánk léte vagy nem léte van kockán, amikor az állam már az amúgy is létminimummal díjazott köztisztviselők fizetésének leszállításával és újabb adónemek bevezetésével kénytelen a helyzeten ideig-óráig segíteni, az utolsó fillér is számításba jövő összeg és ekkor a kir. közjegyzői kamara egy tényleg működő kir. közjegyző tagjának sem szabad

már többé az állam amúgy is küzködő pénztárából egy fillért is igénybe vennie, hogy jussanak azon fillérek oda, ahol azokra feltétlen szükség van és ahol azok sok könnyet törölhetnek fel.

Ezen indítványomat a nyugdíjt élvezett kir. közjegyző kartársak is magukévá tehetik és pedig azért, mert az általuk eddig élvezett nyugdíj járulékoknak rendeltetése az, hogy abból munkaképtelen, dologtehetetlen kiérdemesült idős emberek és családtagjai megélhetése biztosíttassék, ők azonban nem ilyenek, mert ők ma is munkaképes dolgos emberek, a karunk megtisztelt tagjai és csak álnyugdíjasok, akiknek ép munkásságuk folytán meg van a kir. közjegyzői állásukkal járó, megélhetésüket biztosító jövedelmük, aminő jövedelemből a karnak többi nem nyugdíjas kilencvenöt százaléka meg tud élni.

Külön jegyzőkönyv illetékkiszabás végetti bemutatása.

A közigazgatási bíróság 17943/1930. P. sz. a. ítéletében kimondja, hogy a hagyatéki ügyekben az 1894. évi XVI. t.-c. 60. §-a alapján felvett „külön jegyzőkönyv a hagyatéki iratok kiegészítő része és ezért arra nézve az illetékkiszabás céljából való bemutatás szempontjából a hagyatéktól eltérő rendelkezések nem alkalmazhatók. A hagyatéket az 1920. évi XXXIV. t.-c. 38. §-a alapján a bíróság tartozott bejelenteni. A bejelentés kellő időben megtörtént. Ezen bejelentés alapján volt az ajándékozási illeték is kiszabandó, tehát a királyi közjegyzőt azért, hogy az ajándékozást nem jelentette be, bírsággal terhelni nem lehet, mert mulasztást nem követett el.“

A közigazgatási bíróságnak ez az ítélete megváltoztatja és helyes mederbe tereli az eddigi gyakorlatot, mely a kir. közjegyzői kar nem egy tagját a pénzügyi hatóságok kellemetlenkedő zaklatásának tette ki.

Becsús díja hagyatéki leltározásnál. Több ízben szóvá tetetett a hagyatéki leltározásnál alkalmazott becsúsoknak díja és költsége. Erre vonatkozóan zsinórmértékül szolgálhat a budapesti I—III. ker. kir. járásbíróságnak Pk. II. 62860/62862/62742/931. sz. a. kiadott alábbi végzése:

az egyik Előjárósági becsús a hagyatéki ügyekben a következő felszámítást tette, mely összeget örökösök ki is fizettek és pedig:

5300 Pengő értékű ingóságnál 19 P 80 fillér helyett 86 P-öt, 231 P ingóságnál 1 P 70 fillér helyett 16 P-öt, 650 P ingóságoknál 3 P 60 fillér helyett 22 pengő becsúsdíjat számított fel, mely összegeket örökösök ki is fizettek.

A kir. járásbíróság közölte a kir. Törvényszék mint felfolyamo-

dási bíróság 25 Pf. 10224/1931/3. számú végzését, mely kimondja, hogy a becsúsokra nézve a végrehajtói díjszabás érvényes.

Felhívja a kir. járásbíróság a leltározó közegeket és hites becsúsokat, hogy a jövőben csak a végrehajtói díjszabás alapján számíthatják fel a díjaikat.

A közjegyzőség alkonya Romániában. Az osztrák Notariats-Zeitung ez évi szeptember 15-i számában e cím alatt Pruncu Tigran campolung-i (Bukovina, Románia) közjegyző cikket irt, melyben közli, hogy a jelenlegi román igazságügyminiszter tervbe véve a román törvényeknek egész Románia területén való unificálását, miután a regátban közjegyzőség nem volt, az átcsatolt tartományok közjegyzőségeit meg akarja szüntetni. Ezt a következő módon akarja elérni: 1. a közjegyzőknek — azok beleegyezésével a birói státusba való átvételével, 2. üres állások be nem töltésével és 3. a közjegyzők kiéheztetésével.

Ami különösen az utolsó, — erősen balkáni ízű — intézkedést illeti, ez abból állana, hogy a törvényjavaslat szerint a) az átcsatolt tartományok minden törvényszékénél egy — sectia de notariat nevű — osztály létesíttetik, mely díjmentesen hitelesít ügyvédek stb. által szerkesztett okiratokat illetőleg vesz fel okiratokat; b) a megmaradó közjegyzők által felvett okiratoktól megvonja a végrehajtási erőt.

A cikkíró szerint a román igazságügyminiszter ekként a közjegyzőségnek a nyugati nagy művelt államokban nagy tekintélynek örvendő, szükségesnek, sőt nélkülözhetetlennek tartott intézményét kipusztítja.

„**Illetékügyi Utmutató különös tekintettel a kir. közjegyzői gyakorlatra**“ címen rövidesen a meghozandó új illetéktételek figyelembevételével, egy kis dolgozatom, — füzet alakjában meg fog jelenni, amelynek árát most még megállapítani nem tudom. Kérem azon kir. közjegyző urakat és kartársaimat, akik a fentírt füzetet megrendelni óhajtják, azt velem közölni szíveskedjenek. *Antalfy-Zsiros Aladár dr.* kir. közjegyzőhelyettes Budapest, VIII., József-körút 2. Tel. 30—0—18.

Kihirdetett törvények.

az 1931. évi XII. t.-c. a Rigában 1930. évi augusztus hó 13. napján kelt magyar-lett békéltető eljárási és választott bírósági szerződés becikkelyezéséről.

az 1931. évi XIII. t.-c. az 1931/32. évi állami költségvetésről.

1931. évi XIV. t.-c. az egyes külállamokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink rendezéséről szóló 1930. évi XLVI. t.-c. módosításáról és kiegészítéséről.

az 1931. évi XV. törvénycikk az állami szabályozás alá nem eső vízfolyások kártételeinek elhárítását célzó munkálatok állami támogatásáról;

az 1931. évi XVI. t.-c. a villamosenergia fejlesztéséről, vezetéséről és szolgáltatásáról;

az 1931. évi XVII. t.-c. a kizárólag az értékpapírpiac helyesebb szabályozása céljából a Pénzügyi Központ közbejöttével alakult részvénytársaságnak adható adó- és illetékkedvezményekről;

az 1931. évi XVIII. t.-c. a házadó alá eső ingatlanok illetékkiszabási alapul vehető törvényszerű legkisebb értékének leszállításáról;

az 1931. évi XIX. t.-c. a cukorrépa-termeléssel és cukorgyártással kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról;

az 1931. évi XX. t.-c. a gazdasági versenyt szabályozó megállapodásokról;

az 1931. évi XXI. t.-c. az iparfejlesztésről;

az 1931. évi XXII. t.-c. Magyarország Magánjogi Törvénykönyvének törvényhozási tárgyalásáról;

az 1931. évi XXIII. t.-c. a Budapesten 1930. évi június hó 30-án kelt magyar-osztrák vasuti forgalmi államszerződés becikkelyezéséről;

az 1931. évi XXIV. t.-c. az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló római nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről;

az 1931. évi XXV. t.-c. a Görögországgal 1930. évi június hó 3-án Athénben aláírt Kereskedelmi Egyezmény becikkelyezéséről;

az 1931. évi XXVI. t.-c. a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról;

az 1931. évi XXVII. t.-c. a Lengyel Köztársasággal 1928. évi május hó 12-én kötött adóügyi egyezmények becikkelyezéséről;

az 1931. évi XXVIII. t.-c. a Lengyel Köztársasággal 1925. évi március hó 26-án kötött és az 1925. évi XXVII. törvénycikkbe iktatott kereskedelmi egyezmény kiegészítésekép 1928. évi december hó 2-án aláírt Pótjegyzőkönyv becikkelyezéséről.

Rendeletek.

22.348/1931. I. M. sz. Budafokon kir. közjegyzői állás rendszerezése és a pestvidéki kir. Járásbíróság területén fekvő községek közjegyzői beosztása. (B. K. 134.)

4.100/1931. M. E. sz. Bankszünnapok következtében szükséges átmeneti intézkedések. (B. K. 160.)

27.824/1931. I. M. sz. A nem peres eljárás szabályainak a 4100/1931. M. E. számú rendelet következtében szükséges kiegészítése. (B. K. 161.)

1.302/1931. P. M. sz. Az 1931. év július hó 14., 15. és 16. napján elmaradt adóesegység köztartozási befizetések pótlásáról. (B. K. 161.)

4.200/1931. M. E. sz. A 4000/1931. M. E. számú rendelettel elrendelt bankszünnapok következtében szükséges átmeneti intézkedésekről 4100/1931. M. E. szám alatt kiadott rendelet kiegészítése. (B. K. 162.)

4.300/1931. M. E. sz. A 4000/1931. M. E. számú rendelettel elrendelt bankszünnapok következtében szükséges átmeneti intézkedések hatályának meghosszabbítása. (B. K. 165.)

1.341/1931. P. M. sz. A 4.100/1931. M. E. számú rendelet hatálya alá eső betéti könyvön, folyószámlán vagy csekkszámán alapuló követeléseknek gabonavásárlás céljaira való felhasználása és gabonavásárlás céljaira hitelek nyújtása. (B. K. 167.)

1350/1931. P. M. sz. A 4100/1931. M. E. számú rendelet hatálya alá eső betéti könyvön, folyószámlán, vagy csekkszámán alapuló követeléseknek lejárt váltótartozások rendezésére való felhasználása. (B. K. 167.)

4.400/1931. M. E. sz. A 4000/1931. M. E. számú rendelettel elrendelt bankszünnapok következtében szükséges átmeneti intézkedések hatályának újabb meghosszabbítása, kiegészítése és módosítása. (B. K. 172.)

4.500/1931. M. E. sz. A külfölddel való fizetési forgalom ellenőrzése és szabályozása. (B. K. 179.)

34.000/1931. I. M. sz. Az ingatlan hasznélvezetére és hasznvételére vezetett végrehajtás tekintetében a 24.000/1929. I. M. sz. rendelet II. részében foglalt rendelkezések újabb kiegészítése és módosítása. (B. K. 180.)

4.550/1931. M. E. sz. A 4000/1930. M. E. számú rendelettel elrendelt bankszünnapok következtében tett átmeneti intézkedések fokozatos megszüntetése. (B. K. 185.)

4.560/1931. M. E. sz. A pengőértékre szóló pénzkövetelések aranypengőben való meghatározása. (B. K. 185.)

4.570/1931. M. E. sz. Közérdekű hitelközvetítő intézet létesítése. (B. K. 185.)

4.580/1931. M. E. sz. A földteherrendezés előmozdítására szükséges intézkedésekről szóló 1900/1931. VIII. t.-c.-ben és az ennek életbeléptetéséről és végrehajtásáról szóló 1900/1931. M. E. számú rendeletben megállapított határidő meghosszabbítása. (B. K. 185.)

4.600/1931. M. E. sz. Az óvások határideje. (B. K. 186.)

31.600/1931. I. M. sz. az ügyvédeknek csődtömeggondnoki, vagyonfelügyelői, ügygondnoki és zárgondnoki kirendelése. (B. K. 190.)

1.600/1931. P. M. sz. A közszolgáltatásoknak aranypengőben való meghatározása. (B. K. 194.)

4.600/1931. M. E. sz. A pengőértékre szóló pénzköveteléseknek aranypengőben való meghatározásáról 4.560/1931. M. E. szám alatt kiadott rendelet egyes rendelkezéseinek módosítása. (B. K. 195.)

4.610/1931. M. E. sz. A külföldiekkel szemben fennálló pénztartozások kötelező bejelentése. (B. K. 197.)

Judicatura.

79. Végrendelet kihirdetése perre utasítás után. Az első kérdés az, hogy végrendelet (akár írásbeli, akár szóbeli) kihirdetésének az örökösödési eljárás befejezése után lehet-e helye, különösen akkor, amikor az eljárás perreutasítással végződött és az örökösödés kérdésének elbírálása így a perbíróság kezében van?

A felfolyamodó álláspontjával ellentétben ki kell mondani, hogy a végrendelet kihirdetése az örökösödési eljárás befejezésével össze nem függ. Az Öe. 24. §-a kimondja, hogy minden végrendelet kihirdetendő, még akkor, is, ha a 2. §. 1—4. pontjának esete (vagyis az eljárás hivatalból megindításának esete) fenn nem forog. A végrendelet kihirdetésének kötelezettsége tehát a bíróságra nézve, minthogy ez az eljárástól független kötelezettség, az adott esetben is fennforgott.

Ami azonban a kihirdetés módját illeti, a járásbíróság eljárása jogszabálysértő volt.

Az Öe. 32. § a kimondja, hogy ha a szóbeli végrendeletről a tanúk által aláírt feljegyzést mutatnak be, a végrendeleti tanúk kihallgatása mellőzendő.

Minthogy adott esetben ily feljegyzés bemutatott, a tanúk kihallgatásának nem volt helye.

Az Öe. 33. §-a pedig azt mondja ki, hogy a szóbeli végrendelet tanúinak eskü alatti kihallgatása a hagyatéki bíróság által az örökösödési eljárás folyamán elrendelhető.

Adott esetben az eskü alatti kihallgatás tehát azért volt jogszabálysértő, mert az örökösödési eljárás az eskü alatti kihallgatás előtt már befejezést nyert, de az eskü alatti kihallgatásnak célszerűsége egyébként sem forgott fenn, mivel a szóbeli végrendeleti tanúk az örökösödési perben is tanúként voltak bejelentve (I a. 69. sorsz. mellékletél) s azoknak a perbíróság előtti kihallgatása a perrendtartás követelte közvetlenség elvénél fogva is célszerűen ott eszközözendő.

Mindezeknél fogva az elsőbíróság a végrendelet kihirdetésével kapcsolatban végzett jogszabálysértő eljárását meg kellett semmisíteni s meg kellett változtatni azt a végzést, amely szerint helyt adott a törvényes öröklési jogcímen fellépők ama kérelmének, hogy a szóbeli végrendelet tanúinak kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv kihirdetessék és a kir. közjegyzőhöz áttétessék. Utóbbi rendelkezésnek ugyanis a végrendelet — kihirdetés megsemmisítésével, egyebektől eltekintve is, oka fogyott.

Az elsőbíróság végzésének azt a megállapítását, hogy a szóbeli végrendelet érvényes, a kir. törvényszék hatályon kívül helyezte, mert ily megállapítást a felek egyike sem kért, de ennek, mint örökösödési perenkívüli eljárás hatáskörén kívül eső megállapításnak, egyébként sem volt helye. B. Tvsz. 21. Pf. 7793—1930.

80. Közjegyzői díjak perre utasítás után. Való ugyan, hogy a hagyaték átadása (úgy az Öe. 87., mint 88. §. eseteiben) mindenkor a hagyatéki bíróságnak és nem a kir. közjegyzőnek a kötelessége és joga és ennek értelmében a hagyatéki bíróságnak az Öe. 87. §. esetében jogában állana a hagyatékátadó végzést a kir. közjegyző közreműködésének igénybevétele nélkül meghozni, azonban nincsen olyan törvényes rendelkezés, vagy birói gyakorlat (sőt ennek ellenkezője van gyakorlatban) sem, amely ilyen esetre a hagyatéki bíróságot a kir. közjegyző segítségének igénybevételelől eltiltaná.

Ennek következtében helyesen járt el a kir. járásbíró, amidőn a hagyatékátadó végzés meghozatala céljából a kir. közjegyző közreműködését igénybe vette.

Az elsőbíróságnak ez az intézkedése a kir. közjegyzőre nézve sérelmesnek semmiképen sem tekinthető, mert lehetőséget nyújt a kir. közjegyzőnek arra, hogy az osztálykivonatok elkészítése által az osztálykivonatok írásdíját kiérdemlje.

Nincs azonban a kir. közjegyzőnek joga arra, amidőn a bíróság által csupán az osztálykivonatok elkészítésére nyert megbízást, (mint adott esetben) hogy a megbízás mértékén túlterjeszkedve hagyatéki tárgyalást tartson és ennek költségeit felszámítsa.

A kir. közjegyzőnek a felfolyamodásban kifejtett jogi álláspontja őt legfeljebb arra jogosította volna fel, hogy a bíróság megbízásának teljesítését az 1912. évi VII. t. c. 29. §-ára alapítottan megtagadja.

Ez alapon azonban a bírói megbízást jogosan megtagadni nem lehetett.

Adott esetben ugyanis az osztálykivonatok elkészítése voltaképpen a hagyatékátadó végzés kiegészítő része tervezetének elkészítésében állott, amely tervezet, osztálykivonat formájában is elkészíthető volt. Tulajdonképpen a jelen ügyben sem osztályról, sem egyezségről nem lehet szó és ezt figyelembevéve az 1912. évi VII. t. c. 29. §-a szorosán nem is alkalmazható. Osztály és egyezés pedig azért nincs, mert egyetlen örökös van, akinek senkivel osztoznia, sem megegyeznie a perreutasítási határidő sikertelen letelte után nem kellett. Ennélfogva a kir. közjegyző feladata arra szorítkozott, hogy az osztálykivonatnak nevezhető tervezetben a tárgyalási jegyzőkönyvben már addig is lefektetett adatokhoz hozzáfűzi a bíróság megbízást adó végzésében foglalt azt a megállapítást, hogy a perreutasítási határidő sikertelenül telt el.

Ezekből nyilvánvaló, hogy az elsőbíróság végzésének az a megállapítása, hogy újabb tárgyalásra nem volt szükség s így a kir. közjegyző jogosan csak az osztálykivonat díját követelheti, — helyes és így a kir. törvényszék által is elfogadható volt. B. Tvsz. 21. Pf. 4326—1931.

81. Jogerősen befejezett hagyatéki eljárás megújítása. Az örökgyó törvényesen elvált felesége, minthogy örökgyóval való jogi kapcsolata a házasság felbontásával megszűnt, a hagyatéki

tárgyalására csak akkor lett volna idézendő ha az öröklési szerződés, melyből jogait származtatja, kellő időben, vagyis a hagyatéki átadó végzés jogerőre emelkedése előtt bemutatást nyert volna.

Az a körülmény, hogy az örökösödési szerződés bemutatása a hagyatéki jogerős átadása előtt nem történt meg, az eljárás megújítására újabb tárgyalásra nem vezet.

Az ilyen esetekről az örökösödési eljárás 89. §-a rendelkezik, amidőn kimondja, hogy az örökös öröklési igényét a hagyatéki jogerős átadása után az elévülési határidőn belül a törvény rendes útján érvényesítheti, akár részt vett a hagyatéki eljárásban, akár mint a jelen esetben: nem vett részt. Ellenkező esetben a hagyatéki átadó végzés jogerőre emelkedése után a rebus sic stantibus helyesen meghozott végzés és az annak alapján létrejött birtokállapot évek múlva is perenkivüli eljárás alapján felborítható lenne. B. Tvsz. 21. Pf. 9355—1930.

82. Bizonyos javaknak a hagyatéki tartozandósága. A perenkivüli örökösödési eljárásban nem áll hatáskörében a bíróságnak, az érdekeltek megegyezése esetén kívül megállapítani azt, hogy valamely ingóság a hagyatéki tartozik-e, vagy pedig nem az örökgyó, hanem másnak tulajdona.

Ennélfogva mindaddig, amíg V. B. jogerős bírói ítélettel nem igazolja a leltározott ingókra vonatkozó tulajdoni jogát, a hagyatéki bíróságnak nem áll módjában ezt tényként megállapítani és az eljárást mellőzi, ellenben kötelessége az Öe. XII. fejezetének az ilyen esetre vonatkozó rendelkezéseivel szabályozott eljárást lefolytatni. B. Tvsz. 21. Pf. 4055—1931.

83. Életbiztosítási összeg nem hagyatéki. Az 1894. évi XVI. t.-c. (Öe.) 2. §. utolsó bekezdése értelmében, de a dolog természete szerint is hagyatéki eljárásnak csak akkor van helye, ha az örökgyó után hagyatéki vagyon maradt.

A biztosítótól az életbiztosítási összeget az e tárgyban kötött szerződés alapján a kedvezményezett (mint ezt az állandó bírói gyakorlat több ízben megállapította) kötelmi és nem örökösödési jogcímen követelheti, az életbiztosítási összeg így nem is az örökgyó, hanem a kedvezményezett tulajdona s ugyanez áll az Országos Társadalombiztosító Intézetnél járó, bár nem szerződésen, hanem az 1927. évi XXI. t.-cikkben alapuló életbiztosítás vagy végkielégítés címén az örökgyó halálával esedékessé vált összegre is, amely az említett és az azzal kapcsolatos törvényes jogszabályokban létesített különleges eljárás során érvényesíthető.

Meg kell tehát állapítani, hogy az örökhagyó után hagyaték-ként minősülő vagyon nem maradt. (B. Tvsz. 21. Pf. 10491-1930.)

84. Tévedés hagyatéki eljárásban. Annak a körülménynek elbírálása, hogy az osztályegyezség megkötésénél felfolyamodó tévedésben volt, vagy hogy megtévesztették, a perrendszerű eljárás hiánya miatt, a megnyugtató bizonyítás eredménye megszerzésének lehetetlensége miatt, — az örökösödési eljárás keretén kívül esik. Ennélfogva az osztályegyezséggel s így a hagyatékátadó végzéssel szemben tévedésre alapított sérelmét, minthogy az voltaképpen az osztályegyezség alapjául szolgáló kétoldalú szerződésnek megtámadása, az osztályegyezségben érdekelt fél (felfolyamodó) kizárólag a törvény rendes útján érvényesítheti. (B. Tvsz. 21. Pf. 5017—1931.)

85. Felfolyamodási jog. A hagyatékátadó végzés ellen felfolyamodási jogosultsága annak van, akit a hagyatéki tárgyalásra az 1894: XVI. t.-c. (Öe.) 53. §. értelmében meg kell idézni, akinek tehát a hagyatékátadó végzés mikénti meghozatalában a törvény befolyást enged.

Az örökség megszerzőjét az örökösödési eljárás során megillető jogállásról Az Öe. 5. §., 53. §. 4. bek., 66. §. és 85. §. 3. bekezdés intézkednek.

Az 53. §. 4. bek. és 66. §. rendelkezései, midőn kimondják, hogy az örökös megidézését, illetve az eljárásban való részvételét mellőzni lehet oly esetben, ha az örökösnek az öröklési kapcsolatból való kiesése hiteles alakban bizonyíttatik, voltaképpen nem a szóbanlévő esetről rendelkeznek, mert itt nem arról van szó, hogy az örökség átruházója az eljárásban mikor mellőzhető, hanem arról, hogy az örökség megszerzője milyen feltételek mellett léphet az átruházó jogaiba, mégis az adott esettel is vonatkozásban vannak, mert a contrárió — ezekből a rendelkezésekből is lehet következtetni az Öe. 5.§-ában — pozitív alakban — foglalt s a jelen esetre közvetlenül vonatkozó jogszabályra, mely kimondja, hogy az örökség megszerzője az örökösödési eljárás során ugyanazokat a jogokat gyakorolja, amelyek az örököst megilletik, amennyiben az átruházást közokirattal, hitelesített magánokirattal, vagy a hagyaték tárgyalása során tett s jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozattal bizonyítja.

Az ismertetett jogszabályok értelmében tehát az Öe. 53. §. 1. bek. szerint idézést s így az átadás elleni felfolyamodás jogosultságot nem igényelhet az örökség megszerzője, ha az átruházást

csupán állítja s állítását csak egyszerű (nem hiteles alakú) okirattal vagy kizárólag tanúkkal tudja bizonyítani.

Mégis meg kell állapítani, hogy az örökség megszerzője, ha az átruházást egyszerű (nem hiteles alakú) okirattal tudja bizonyítani az örököst az örökösödési eljárás során megillető jogokba lép.

Az Öe. 85. §. 3. bek. ugyanis akként rendelkezik, hogy „ha az örökségnek, vagy örökrésznek átruházása vitás, amennyiben az átruházás közokiratba, vagy hitelesített magánokiratba van foglalva, az átruházó, ellenesetben az örökség megszerzője utasítandó perre.”

Minthogy pedig perre utasítani nem lehet mást, mint olyan személyt, aki a hagyatéki tárgyaláson jogosan részt vehet, közelebb-ről akit arra meg is kell idézni, — a már fennebb ismertetett jogszabályok helyes értelmezésével ki kell mondani, hogy az Öe. 53. §. 1. bekezdésében meghatározott személyek közé kell érteni azt is, aki az örökség megszerzését állítja s állítását okirattal, (bár nem közokirattal, vagy hitelesített magánokirattal) bizonyítja.

Ennek a megállapításnak helyessége kifejezésre jut a Kúria 3664—1898. sz. határozatában, mely perre utasíthatónak az örökségnek csak olyan megszerzőjét tekinti, — aki az örökség megszerzésére vonatkozó állítását okirattal (ha nem is hiteles alakú okirattal) igazolja s amely szerint tehát az örökség megszerzője ha állítását okirattal igazolni egyáltalán nem tudja, a hagyaték átadását nem gátolhatja.

Minthogy pedig S. Aurél felfolyamodó az örökség megszerzésére vonatkozó állítását okirattal egyáltalában nem bizonyította, őt nem lehet olyannak tekinteni, aki az Öe. 53. §. értelmében a hagyatéktárgyalásra megidézendő volna s akinek így a hagyatékátadó végzés ellen felfolyamodási jogosultsága van. B. Tvsz. 21. Pf. 4949—1930.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Többeknek. Örvedetes módon igen széleskörű érdeklődés kíséri a kartársak részéről a Nyugdíjintézet ügyeit. A hozzánk e tárgyban írt több levél túlnyomórészt az Intézet anyagi helyzetének várható mikénti kialakulására vonatkozó kérdezősködés, kisebb részben aggodalmaskodó megjegyzések. Ezekre a levelekre — általános érdeklődésre számot tartható ügyről lévén szó — illetékes helyen hallott adatok alapján ehelyütt válaszolunk,

I. Az Intézet anyagi helyzete az előzetes számítások szerint nagy vonásokban így alakul:

1930. ápr.—szept. hónapokban a tagok (191 közjegyző, 69 jelölt) havi járulékaiknak összege 56.900 P.

1930. október—dec. hónapokban ugyanezen járulékok összesen kitesznek 28.400 P.

1930. okt.—dec. hónapokban végellátási összegekre, segélyekre, temetési-segélyekre, a legminimálisabban (portók, egyéb készkiadások) számított költségekre stb. szükséges cca. 16.000 P. 12.400 P.

1930. évvégén előrelátható vagyonállag: 69.300 P.

1932. évben a tagok által fizetendő havi járulékok összesített évi összege (közjegyzőknél a Szab.-nak megfelelően szintén a maximális havi 50 P.-t véve alapul) 124.000 P.

ezzel szemben szükségeltetik a már folyósított s a valószínűségi számítás szerint folyósítandó végellátási-, segély összegekre, kiadásokra stb. cca. 78.000 P.

marad: 46.000 P.

A fundamentuma ennek a számításnak, hogy minden tag *kivétel nélkül* befizeti a járulékát (kivétel nem tehető, mert a kivétel természete, hogy — szaporodik). E nélkül az Intézet nem reuzál, mert nem reuzálhat.

II. Hogy a végellátási igények nem eléggé szigorúan bíraltattak el, erre nézve megjegyzendő, hogy ha alapos az igény, az minden szigorúság mellett elismerendő, ha pedig nem az, minden enyhesség mellett elutasítandó.

Hogy az intézetnek egyszerűbe százezrekre rúgó vagyona legyen, nem szükséges. Az Intézet u. i. nem öncélú valami, célja nem nagy vagyon gyűjtése, hanem — megfelelő biztonsági tartalékolás mellett — a végellátásra jogosultak s segélyre szorulókat ellátása.

242. **Budapesti közjegyzői irodában** okleveles ügyvéd jelölti állást keres, jelölti ideje leteltével mint helyettes állandóan marandna. Állást szerény fizetéssel azonnal elfoglalná. Cím: Dr. Horváth Sámuel ügyvéd, Enying (Veszprém megye)

243. **Állandó helyettesi állást keresek** lehetőleg gimnáziummal bíró városban okt. 1-re. Van árvaszéki-, ügyvédi- és 2 évi helyettesi joggyakorlatom. Iroda önálló vezetését elvállalom. — Dr. Doszpoly Dezső kir. közjegyzőhelyettes, Hódmezővásárhely.

244. **Ügyvédi vizsgával** és 1½ évi jelölti gyakorlattal közjegyzőjelölti állást keresek. Január 1-én megnyílik helyettesi jogosultságom. Beszélek németül, franciául, angolul és szerbül. Ajánlatokat „Bácska” jelígre a kiadóba kérem.

245. **Közjegyzőhelyettesi** állást keres 10 évet meghaladó ügyvédi és 7 évi, dr. Kepes János székesfehérvári kir. közjegyzőnél eltöltött, joggyakorlattal Dr. Herényi Jenő kir. közjegyzőhelyettes. (Lakcím: Székesfehérvár, Bercsényi-utca 43. szám.)

246. **vitéz Barcza Ferenc dr.** dunavecsei kir. közjegyzőhelyettes, helyettesi állást keres.

247. **Vizsgázott telekkönyvvezető** 4 évi közjegyzői irodai praxissal, teljesen önálló munkaerő a fogalmazás terén is, vidéki közjegyzői irodában elhelyezkedést keres. Cím a kiadóban.

248. **Perfect közjegyzői segédnő**, 8 évi praxissal, hagyatéki, telekkönyvi és tényleges birtoklási ügyekben önálló, közjegyzői iroda önálló vezetésére képes, perfect írógépelő és könyvelő, állást keres Budapesten. Címe a kiadóban.

249. **Önálló közjegyzői segédnő**, 11 éves gyakorlattal telekkönyvi ügyekben, írógépelésben és levelezésben perfect, Budapesten állást keres. Cím a kiadóban.

250. **Közjegyzői irodában** 5 évi gyakorlattal bíró, önálló tevékenységet is végzett 23 éves, keresztény úrileány — kiválóan gép- és gyorsír — gépirónőnek vagy kezelőnőnek Budapesti irodába szerény feltételek mellett kisegítésre is ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

251. **Fiatal, 22 éves közjegyzősegéd** 4 éves gyakorlattal, állást keres vidéki közjegyzői irodában. Kezelői teendőkben teljesen jártas. Gép- és gyorsírói vizsgával. Feltétlenül megbízható. Takács Béla, Dunavecse.

252. **Fiatal keresztyén úrileány** gyors- és gépirónő, egy éves gyakorlattal, szerény igényekkel azonnali belépésre állást keres. Waisbecker Edit Horihy M.-körtér 3. b. V. 7.

Apróhirdetés egyszeri közzétételének díja:

Alkalmazottat keresőknek 2.— P.

Alkalmazást keresőknek 1.— P.